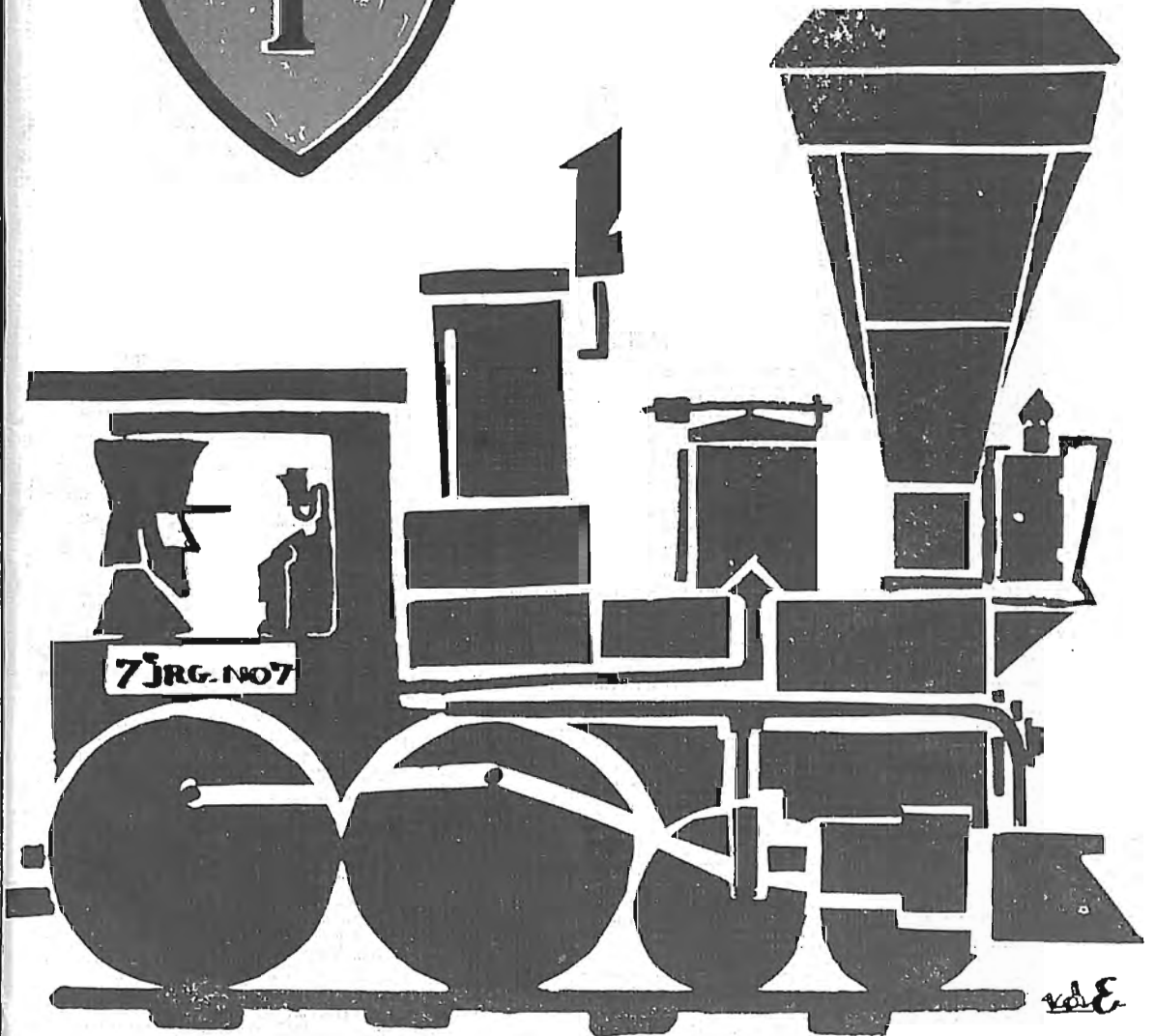

Bolwerk

vde

**DE WEG NAAR HET
GOEDE BOEK!..**

Alle goede boeken vindt U bij ons in voorraad.
Loopt U zo nu en dan eens binnen.

BOEKHANDEL O B R E C H T
A.J.M. v.d. WAART

Willemsparkweg 74
telefoon: 79.02.33 Amsterdam - Zuid

**I
N
S
T
I
T
U
T**

ANNO
1913

S C H O E V E R S

Beroepsopleidingen:

SECRETARESSE, ASS.-SECRETARESSE, RECEPTIONISTE,
STENOTYPIST(E)

Diverse cursussen:

MODERNE TALEN (BEGINNERS, GEVORDERDEN;
HANDELSCORRESPONDENTIE, CONVERSATIE)
STENO, TYPEN, BOEKHOUDEN, M.B.A., MIDDENSTAND, ETC.

Vraagt prospectus - Adviezen zonder verplichting

VAN BAERLESTRAAT 11-13
TELEFOON 72 31 28 - 72 71 56 - AMSTERDAM-Z.

SPORTING GOODS CY N.V.

DIR. H. EILERS

48, CORN. SCHUYTSTRAAT
AMSTERDAM

De leverancier van het
PIUS X schooltenue !!

TELEFOON 79 67 57

Bolwerk

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE LEERLINGENVERENIGING PIUS X

HOOFDREDAKTEUR:

pieter monsmma

REDAKTIE:

ciel hattinga
verschure

anneke schouten

tony huisman

louke woltring

ILLUSTRATIE:

sylvia kudding

roy ferouge

peter v. hugten

MENTOR:

dr. j. van loenen

Redactioneel

Aan het einde van dit schooljaar hebben we niet kunnen nalaten "de afgelopen jaargang van BOLWERK door te bladeren" zoals de cliché-uitdrukking zegt.

Al bladerend vielen ons diverse dingen op.

Op de eerste plaats, dat Bolwerk dit jaar niet veelvuldig verschenen is, met name dit nummer is pas laat uitgekomen.

Hiervoor zijn verschillende oorzaken, zoals het lang op zich laten wachten van beloofde kopij, uitstel van sluitingsdatum voor inzending kopij door rectorsteest, proefwerkweken en de werkweek, door het streven naar minder, doch dikkere nummers inplaats van meer, doch dunnere, met de moed der wanhoop volgestouwde, nummers. Nu konden we voor iedere editie keuze maken uit de rijkelijk toestromende kopij, we konden aan de lay-out van het blad meer aandacht besteden etc. Andere opvallende punten waren: het komen en gaan van redacteuren en tekenaars. Een goed ding is, dat we per nummer meer verschillende schrijvers aantreffen dan vroeger. Ook hebben we de leraren in Bolwerk kunnen verwelkomen, al zijn ze deze keer niet met kopij voor de dag gekomen.

In dit nummer zult U tevergeefs naar een verslag van de sportdag zoeken, we hebben hiervoor echter geen kopij kunnen krijgen en de officiële kopij-sluiting had al plaatsgevonden.

Hopelijk is Bolwerk ook in de ogen van de lezers in waarde gestegen, wij zijn ervan overtuigd. Wij blijven echter openstaan voor kritiek, we vragen er zelfs om, opdat we U/jullie volgend jaar een nog beter nummer kunnen voorschotelen.

redactie BOLWERK. —

L'avare

Op 3 april werd in de nieuwe congresshal van het RAI-gebouw het toneelstuk "L'Avare" opgevoerd door een Frans gezelschap.

Dit beroemde blijspel werd in 1668 geschreven door de vermaarde blijspeldichter Molière. Deze schrijver was een van de grootste figuren uit de 17e eeuw. Hij werd in 1622 te Parijs geboren onder de naam Baptiste Poquelin en genoot zijn opvoeding op een Jezuïetencollege in Parijs. Hierna wijdde hij zich aan de rechtenstudie, ofschoon hij zich meer aangetrokken voelde tot het toneel.

Dit was er de oorzaak van, dat hij in 1643 de universiteit verliet en zich aansloot bij een reizend toneelgezelschap.

Nu begon hij onder de naam Molière verschillende stukken te schrijven, waarmee hij veel succes oogstte, vooral in zijn geboorteplaats Parijs. Het eerste stuk dat opgevoerd werd, was het blijspel "Les précieuses ridicules" en vervolgens "L'École des Maris" en "L'École des Femmes". Dit laatste stuk was de eerste grote comédie, die nu nog steeds veel publiek trekt. Daarna kregen zijn blijspelen een ernstiger inhoud, zoals bijvoorbeeld "Le Misanthrope" en "Le Malade imaginaire".

Zijn stukken getuigen van veel mensenkennis en een groot gevoel voor humor.

Hij wist de dwaasheden van zijn tijd op onnavolgbare wijze te treffen. Zijn stukken vielen zo in de smaak, dat de toenmalige koning, Lodewijk XIV, hem aanbood zich bij zijn toneelgezelschap aan te sluiten.

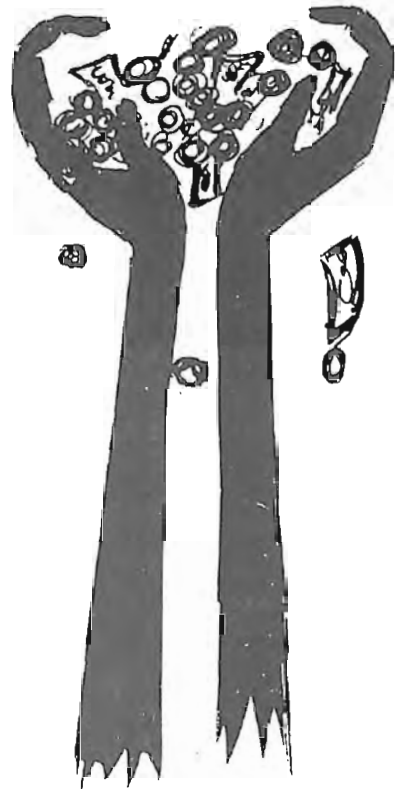
In die tijd schreef Molière zijn meeste stukken, die vooral beroemd zijn om hun goede karaktertekening, zoals de vrek in "L'Avare", de huichelaar in "Tartuffe" en de blauwkous in "Les Femmes Savantes".

In 1673, tijdens het spelen van een rol in "Le Malade imaginaire" werd Molière ziek en stierf kort daarna. Wegens hekelen van de kerkelijke autoriteiten in zijn spel "Tartuffe" werd hem een kerkelijke begrafenis ontzegd, maar later werd hij in ere hersteld.

Molière schreef zijn "L'Avare" in 1668.

Hij putte zijn gegevens uit het spel "Aulularia" van de Romeinse dichter Plautus (200 v.C.). Dit thema van een vrek, die zelfs het geluk van zijn kinderen op het spel zet om nog meer geld te bemachtigen, is ook beproefd door P.C. Hooft in het toneelstuk "Warenar", alhoewel het niet helemaal gelijk staat met "L'Avare". Het begin en het eind zijn Hoofts eigen vinding; hoewel de vrek van Molière de vrek blijft, komt die van Hooft bij het slot van het stuk tot inkeer.

Het toneel van die tijd moest aan de wet der drie eenheden voldoen: de eenheid van tijd eiste, dat de handeling niet meer dan 24 uur zou omvatten; volgens de eenheid van plaats moest het zich afspelen in dezelfde omgeving en liefst hetzelfde decor; de derde was de eenheid van handeling, één centraal feit en alle gebeurtenissen moesten meewerken tot de ontknoping.

In de blijspelen van Molière zijn drie soorten te onderscheiden: "L'Avare" behoort tot de comédies de caractère. Verder zijn er de comédies de mœurs en de comédies d'intrigue.

- - - - -

Het hele stuk speelt zich af in een der kamers van het huis van de vrek Harpagon, een oude man in vieze kleren, een soort slaapmuts op het hoofd en een vlasbaardje. De kamer is uiterst sober ingericht. Er staan een paar oude stoelen, een tafel, een kastje en een kist.

Vlak voor de aanvang van het stuk wordt er met een stok op de grond geslagen, ten teken dat het gaat beginnen. Deze gewoonte stamt nog uit de tijd dat "L'Avare" voor het eerst werd opgevoerd. In die tijd was het nogal lawaaiig in de toneelzalen, daar er in het geheel geen stoelen waren en alle mensen in de zaal rondliepen. Alleen de voornaamsten mochten op banken zitten op het toneel, zodat er dientengevolge maar weinig plaats overbleef om het toneelstuk op te voeren.

De inhoud van het stuk is als volgt:

Harpagon heeft een zoon, Cléante, en een dochter, Elise, die respectievelijk verliefd zijn op Mariane en Valère. Maar papa Harpagon heeft andere plannen: hij wil Elise uithuwelijken aan de oude, maar rijke Anselme, want dan hoeft hij geen bruidschat te betalen ("sans dot"). Hij wil zelf met tussenkomst van Frosine, de koppelaarster, met Mariane trouwen. Dit is niet naar de zin van Cléante en zodoende krijgen vader en zoon hooglopende ruzie. Maitre Jacques (knecht van Harpagon) herstelt de vrede, maar even later ontbrandt de strijd opnieuw.

Dan verschijnt Mariane op het toneel, die geweldig schrikt van de man die haar toegewezen werd en die met zijn kromme benen grote hilariteit verwekt.

Dan gaat Cléante in plaats van zijn vader liefdesbetuigingen afsteken. Harpagon vervloekt zijn zoon en weet niets tegen hem te doen.

Maar dan komt plotseling La Flèche (knecht van Cléante) op het toneel en vlucht met de geldkist van Harpagon. Er volgt nu een prachtige alleenspraak van Harpagon.

Hij is de wanhoop nabij: niet alleen dat Cléante met Mariane wil trouwen en dat Elise niet doet wat hij zegt, maar het ergste is nog wel, dat hij zijn geld kwijt is.

Hij is van God en van de wereld verlaten. Hij laat een commissaris komen en even later verschijnen ook Mariane, Cléante, Elise, Valère en Anselme op het toneel.

Valère vraagt Harpagon of hij Elise mag trouwen. Hij heeft lange tijd als knecht bij Harpagon gewerkt om dicht bij Elise te zijn, en nu onthult hij dat hij van adel, en de zoon is van Thomas d'Albury.

Anselme hoort dat en vertelt dat hij die bewuste persoon is en dat hij een zoon en een dochter heeft gehad, die hij bij een schipbreuk verloor. Dan blijkt dat Valère die zoon is en Mariane die dochter. Dit alles gaat aan Harpagon voorbij, maar hij leeft weer op, wanneer La Flèche zijn schatkist terugbrengt. Vervolgens belooft Anselme, dat hij de beide huwelijken zal bekostigen en Harpagon stemt hierin toe.

Zo heeft ook dit verhaal een 'happy end'.

- - - - -

Het stuk werd speciaal voor studenten en leerlingen gespeeld. Jammer genoeg gingen er vele satirische trekjes voor het publiek verloren, die wel goed werden gebracht maar alleen konden worden opgemerkt door hen, die het stuk door en door kenden of de Franse taal volkomen beheersten.

De vrek werd vertolkt door Marius Balbinot, die zich geheel in zijn rol had ingeleefd er daardoor op zeer goede wijze het juiste type naar voren wist te brengen. Samen met La Flèche had hij de lachers op zijn hand, beiden wegens hun brutaliteit, geniepigheid en overdreven spraak.

De belangrijkste speelsters waren Elise (Jeanne Heuclin), Mariane (Marie-Paule Jourdan) en Frosine (Gabrielle Centanini). Hun spel verliep vlot en zonder moeilijkheden, waardoor de juiste stemming in de zaal aanwezig was. Ook Valère (Jean-Louis Bihoreau) en Cléante (Jean-Marie Bernicat) speelden uitstekend.

Kortom: het geheel gaf een beeld van goede samenwerking, wat een vlot verlopend spel tot gevolg had.

Na afloop van het stuk hadden wij nog de eer de spelers in hun ware gedaante te ontmoeten. (Het kostte wel erg veel moeite.) Met behulp van de heer Kurris, die met ons mee was gegaan, konden wij zelfs een gesprekje aanknopen. Balbinot vertelde onder meer, dat er in Frankrijk - een enkele uitzondering daargelaten - geen vaste toneelspelers zijn, en dat ook de spelers van "L'Avare" bij elkaar gezocht waren, wat het instuderen van het stuk heel wat moeilijker maakte.

Jammer genoeg was er weinig belangstelling van de kant van het Pius X Lyceum, en we hopen, dat bij een volgende gelegenheid onze school meer interesse zal tonen.

Anneke Schouten
Ciel Hattinga Verschure 3A

Ik haat mijn tiepmasjien en toch zit ik erop te schrijven. Het gebruik ervan is echter noodzakelijk, daar mijn handschrift vrij illisibel is. Bovendien moet men zijn vingers ook een beetje lenig houden (een gezonde geest in een gezond lichaam) en behalve tiepen komen alleen pianospelen en voetbaden-bij-handstand hier nog voor in aanmerking.

Aanleg voor muziek heb ik niet. De meester zei al tegen me: "Joh, je mag bij het schoolkoor staan als opvulling, maar zing alsjeblieft niet mee". Later ben ik, eigenwijs als ik was, naar een pianoleraar gegaan. Hij liet me binnen in een grote kamer. In het midden hiervan stond een vleugel me hooghartig toe te glimmen. Ik moest enige vingeroefeningen plegen, doch mijn fanatisme ging te ver. Dit kostte mijn

ouders de rekening voor het herstellen van de piano en ik had de ervaring opgedaan, dat improviseren in de dzjes niet zo makkelijk is als het eruit ziet.

Om mijn vingers lenig te houden ging ik dus tiepen en meldde me daarom aan voor een kursus masjieneschrijven. In het begin richtte ik meestal tussen de toetsen, wat me geregeld nagels kostte, maar allengs werd dit beter (daarvoor zijn die kursussen dan ook).

Maar sinds die tieples nu ben ik dat ding gaan verafschuwen. Die tieples nam namelijk veel van mijn vrije middagen in beslag en ik kreeg steeds meer zin om dat ding het raam uit te gooien.

Het was een krolse kat, die me al de hele avond uit mijn slaap hield.

Zij dat in de bosjes voor onze flet te janken en belette op die manier, dat ik de slaap vatte. Dat vatten is het belangrijkste, want als ik eenmaal in slaap ben mag die kat van mij de hele nacht komen janken. Dit was echter niet het geval, zodat ik tot ak-sie besloot over te gaan. Ik zocht in mijn kast wat oude voorwerpen: lege balpennen, een aansteker, een verroeste tabaksdoos ezm (di-dit is- enzomeer). Via mijn slaapkamerdeur kroop ik op het balkon en luisterde, waar de kat ongeveer zat.

Woep, daar ging de balpen, en woep de aansteker, en woep de volgende balpen . . . woep de tabaksdoos; een korte stilte, maar woep, daar begon de kat weer te galmen en woep vloekte ik.

Mijn moeder vond de volgende ochtend mijn kast opgeruimd terug

- - - - -

De tieplessen duurden echter ook niet eeuwig en sinds ik er van af ben, is mijn anti-patie tegen mijn apparaatje afgenomen.

Tot vanmiddag! Toen moest ik zes grote vellen overtiepen en woep had ik het weer.

In de tuinen beneden ons ligt een visvijver. Daar zou hij vast niet misstaan. Vissen zijn zo dom nog niet! Als je ze aan je haak hebt willen ze er ook af, wat ze bij mij ook meestal wel lukt.

Ik heb mijn tiepmasjientje nog steeds niet gegooid, maar gisteravond hoorde ik die kat - of dur zuster - weer

Slotervaart, 30 maart 1965
steph netten.

4 M E I

acht uur
doodse stilte
gedachten
gevoelens
opgekropte
berustende
twee minuten
denken
beseffen
danken

j.v.h.

5 M E I

optochten

parades

wapenschouwen

kermissen

uitspreken van gedachten

uften van gevoelens

bevrijding

totdat de traditie haar leeg maakt.

j.v.h.

HERDENKING CONTRA VREDE

DINSDAG 4 MEI. In de kranten hebben we weer veel gelezen over al de herdenkingsplechtigheden die zouden plaatsvinden. Kransleggingen bij monumenten, treurmuziek over de radio, bioscopen gesloten, herdenkingstoespraken, kortom: op allerlei wijzen werden we weer herinnerd aan al dat afschuwelijke dat twintig tot vijfentwintig jaar geleden gebeurd is.

Op de avond van 4 mei stond ik bij een monument naast het De La Martheater, schuin tegenover de stadsschouwburg. Er lagen stapels bloemen bij het monument. Twee oudstrijders in het uniform van de K.P. hielden de wacht.

Minuten van stilte. Het anders zo drukke Leidseplein was doodstil. De schreeuwende lichtreclames doofden, auto's en trams stopten, fietsers stapten af, iedereen dacht aan de gevallen. Dat was goed.

Mijn gedachten waren verward. Ik was vervuld van dat verschrikkelijke, dat de maatschappij een kwart eeuw geleden heeft laten gebeuren. Iedereen stond stil om me heen, ieder bezig met zijn eigen gedachten. Ik had ze allemaal willen vragen: "Mensen, wat staan we hier eigenlijk? Wat hebt U ervoor over dat dit nooit meer kan en zal gebeuren?"

Nogmaals, het was goed dat wij aan dat alles dachten.

MAAR in Viet-Nam wordt doorgevochten; mensen worden doodgereden in het (menselijk) verkeer (letterlijk en figuurlijk); enige huizen verder wordt misschien heftig ruzie gemaakt, omdat zoonlief tijdens de stille minuten zijn mond niet hield; de Dominicaanse Republiek is een verward geheel van vechtende rebellen, "vredelie-

vende" Amerikanen, "communisten", linkse generaals en rechtse kolonels. De grote mogendheden tasten elkaars krachten af met eenzaam door de koude ruimte draaiende kunstmanen, met dreigend wentelende radarantennes. Is dat herdenking?

Moeten wij, jongeren, stom afwachten wat de regenwoordige volwassenen ons nalaten? Aan ons schijnt de toekomst te zijn, maar kunnen wij niet nu al proberen te werken aan een leefbare wereld?

Binnen school, gezin, stad, land en wereld kunnen wij ons doen gelden. Niet met geweld, maar met weloverwogen voorbeelden, gezond denken en veel wederzijds contact. De wereld van nu kan het zich niet permitteren aan ons voorbij te gaan. Ik zal geen dienstweigeraar zijn, integendeel, ik zal als het moet mijn vaderland verdedigen, en ik wil ook niet zeggen dat iedere natie plotseling maar de wapens moet neerleggen, het zou een chaos, een ontwrichting van economie en levensnormen betekenen. Maar echte vrede moet worden bereikt, vrede zonder voortdurend rond Rusland vliegende atoombommenwerpers, vrede zonder dreigend op elkaar gerichte raketten, zonder ijzeren gordijn, rassensrijd, machtswellust etc., etc. Wij moeten ons nu voorbereiden op de taak, die ons straks te wachten staat: vrede sluiten met elkaar en de gehele wereld.

Met dit doel voor ogen wordt er momenteel door uw redactie gewerkt aan een internationaal kopy-uitwisselingsprogramma, waardoor wij meer begrip zouden kunnen krijgen voor elkaar over de gehele wereld. Als het ons lukt medewerking te krijgen voor onze plannen, dan zult U in een volgend nummer een artikel aantreffen, geschreven door jonge Amerikanen, en hopelijk ook een stukje, geschreven door jonge Russen (hierover wordt reeds gecorrespondeerd). Een van de redacteuren van Bolwerk heeft reeds een stukje geschreven in de schoolkrant van "The Highland Highschool" in Albuquerque, New-Mexico USA, dat daar goed is ontvangen. Probeer echter ook zelf te komen tot meer contact! Juist door (internationale) kennismaking kunnen wij nader tot elkaar komen. Wij MOGEN geen afwachtende houding aannemen en duimen dat alles wel op zijn pootjes terecht zal komen, dat we later zelf wel ons huis-

je, tuintje en (al of niet bescheiden) inkomen zullen hebben, en dat het dan niet nog eens (maar dan verschrikkelijker dan ooit) oorlog zal zijn. Moeten we soms weer allemaal indutten en pas weer ontwaken als het te laat is?

Elders in dit nummer van BOLWERK staat een verslag van demonstraties van onze Koninklijke Luchtmacht. De techniek die hier tentoongesteld werd, was zeer boeiend maar het wapengeweld, dat deze juweeltjes van menselijk vernuft en techniek kunnen veroorzaken, is afgrijselijk. Een enkele Starfighter-jager-bommenwerper kan op een vlucht evenveel verwoestingen aanrichten als een vloot van honderden (:::) bommenwerpers uit de tweede Wereldoorlog.

Nogmaals: wij MOGEN niet afwachten of deze produkten van menselijk vernuft hun vernietigende werking zullen moeten aanwenden.

Wij kunnen er nu al voor zorgen, dat die monsterachtige technische wonderen straks niet meer nodig zijn!

Lauk Woltring Vb

en nu mijn gedachten eens

Als een bezetene draaf ik achteruit, in het open roggeveld, met in de verte plaggenhutten, die hun kijkgaten gesloten houden om de op afbetaling gekochte bankstellen drijfmat te laten regenen, met mijn baggerlaarzen dreunend op de grasvlakte.

Ik denk aan de rogge-aren, die ik vertrap (symbolies), ik denk aan de grasvlakte die ik pijn doe (symbolies), ik denk aan mijn onmogelijk idiote achteruitgaan, aan de geweldige mensenmassaas rond mij, aan de helikopters boven mij, aan de bliksem en gelukkig daardoor aan jou, ik denk aan de rouwranden onder mijn nagels, want via dat kan ik weer aan jou denken, en aan jouw afgekloven nagels en daardoor afgeleefd aan de afgeleefde jij.

De rogge die me begeleidt, is plotseling weg en ik maar zoeken, maar er is alleen een rot smal landweggetje waar miljoenen mensen wonen, waar een vergeetmijnietje (!) mij niet aan die wezens doet denken, dat me nog harder achteruit doet rennen, mijn vingers in mijn oren doet steken, mijn neus openen en overal maar aan denken. Ik denk aan niets en aan de tijd dat ik overal aan denk, en het is heel eenvoudig aan niets te denken (nu tenminste), ik denk gewoon voortaan aan niets, wat een leven zal ik hebben, en niets ben jij, als suikergoed en marsepein, dat voor mijn oren uit elkaar valt, die heel erg veel horen van alles dat goed voor mijn spijsvertering is, mijn spijsvertering die eigenlijk ononderbroken voor jou moet werken, die niet defekt mag raken hier in het roggeveld dat ik voor me gelaten heb, om hier te kamperen, hier waar ik misschien onze gezamenlijke spijsvertering onder controle kan houden, want jij hebt een uitzonderlijk goed gevormd spijsverteringsorgaan, die zeker niet in het wel valt van deze onmetelijke mensenvloed, waar ik je met mijn voeten in allerlei vormen kan kneden, als ik ze er tenminste toe aanzet, van iets dat op een meisje lijkt tot een stoomboot (s en m), een boot waarin je jezelf zult herkennen (met een gezicht van: hé, jij lijkt op mij, sorry, je bent mij), waar ik alleen op vaart, zelf sturen waar ik heen wil, zinken wanneer ik zin heb om te zwemmen. Oké? Oké!

Ik haal mijn vingers uit mijn oren en veeg ze aan mijn broekspijp af, de regen stroomt nu mijn oren binnen, ik klapper even heelsnel met mijn oren, ik doe mijn gehoorapparaat in: ik hoor nu niet veel meer, alhoewel ik nog best zie, ik doe het toch maar weer uit: uiteindelijk zou er iemand om hulp kunnen roepen, en dat zou mijn gedachten van jou kunnen afleiden, een eind van je af (zo van: maak grotere gedachten, ik haal je niet meer).

Ik zit op een zolder, binnen regent het, maar buiten schijnt de zon, even boven mijn paraplu zie ik door het raam de grote oranje ronde lollie, dit is éinig en abnormaal, verrukkelijk en ja begrijpelijk; een natte zolder, belikt door een oranje lollie, water en brood, ijskast en kachel, en ik denk aan jou (hoe kan het anders), toen het zo koud was heb ik m'n vingers aan je gebrand, en niet alleen toen, en toen het zo warm was ben ik in je gaan zitten met de deur dicht. Een huishoudelijker vrouw kan ik me niet voorstellen. De wereld zweet en klappertandt tegelijk, probeer dat ook eens en je kunt er mee op de kermis gaan staan, zie de wereld voor slechts een kwartje, seks en sensaatsie, maar je zou al het geld dat we verdienen wel eens stiekum zelf kunnen houden, en daardoor zo veranderen dat je mischien gaat zweten en lachen tegelijk en wie wil daarnaar nou kijken: niet dat we het nu zo druk hebben, hoor.

Zweet en bibber dus, lach maar niet, want rotte tomaten zijn ook niet alles. Een boer loopt met zijn ploeg over mijn zolder, de aarde spat omhoog, ik ga maar naar buiten en laat me ook likken, het kleeft wel, maar ik heb het ervoor over want het is jouw speeksel.

(heb ik geld in de kollekeschaal gegoid
goudomrand en groen van binnen
centafdrucken in het midden
dubbeltjes voortrollend over de rand
daar ben jij geboren
daar zal ik vergeefs over de rand naar je kijken
goudschilfers naar je toe schieten
voorzichtig in de centafdrucken stappen
nieuwe afdrucken voortbrengen
en maar denken
heb ik geld in de kollekeschaal gegoid
met preken overladen
door rijksdaalders platgegoid

'Je zag er inderdaad niet erg voordelig uit,
liefje, voordat ik met mijn fiets over je gezicht reed, liedje:
mannen sjouwend met de schaal
en jij ze uitlachen
daar struike ik steeds over kwartjes
sjouwen
uitlachen
en maar denken
heb ik geld in de kollekeschaal gegoid
heb ik jou in de schaal gegoid
heb ik maar aan jou gedacht
struike ik eenzaam
hoop ik dat jij daar blijft zitten
maar bedenk toch altijd

'Je zag er inderdaad niet erg voordelig uit,
liefje, voordat ik met mijn fiets over je gezicht reed, liedje:
ik heb jou erin gegoid
1-2-3)

Mijzelf er toe aanzettend hard te stappen, raas ik op mijn autoped voort, ik houd mijn oren gespits, onnodig want iedereen om me heen schreeuwt, de sloot voor me strekt zich ononderbroken recht

achter me uit, langs het water staan koejen me aan te staren, ik groet ze beleefd, het is heet, door de zomer en ik zoek afkoeling, toch step ik steeds harder en feller, want rechter door is verder van jou en verder van jou is misschien koeler dan nu, de grassprietjes onder mij zijn bedekt met een laagje stenen, ik sleep met mijn linkerhand over de grond om de stenen schoon te vegen, zoals ik jou heb schoongeveegd, je oogharen, je trommelvliezen, je neusbeentjes, je traanklieren die me verbaasd hebben aangestaard, wie voor wie. Het houdt niet op, ik moet mijn stuur recht blijven houden, eindelijk verlost van hinderlijke bochten, iedereen duwt me voort ver weg van jou, naar koelheid. Ik denk niet aan remmen, er zit niet eens een rem op, zodoende hoef ik ook geen beslissing te nemen. Ik rij door, schaterlachend er vandaan.

(op de maat van de druppelende kraan wil ik dood gaan
midden in de gootsteen
met jou in het putje
voor de afvoer
voor het vuil
op de maat van de druppelende kraan wil ik alles
als jij maar op het rooster blijft zitten
sterven in de gootsteen
dood gaan door waterdruppels
door jouw waterdruppels
4-5-6)

Ik heb mijn vingers uit mijn oren gehaald voor jou, ik heb me laten likken voor jou, ik ben vooruit blijven stappen voor jou.

Ik denk eraan dat jij gelukkig niets voor mij doet.

(uit in de knoop zittende haren ben je omlaaggedonderd
uit warrige rafels ben je uitgegleden
ik laat je schieten (figuurlijk)
pff en weg ben je
zevenendertigeneenhalf kilometer van mij
helder van geest heb ik je weggegooid
heel lang zou je in die haren zijn gebleven
in die rafels
met vaste hand kluister ik je
en laat je dan weer los
door aan alles van jou te denken
gedachten die belachelijk waren
die uitgekotst zijn
het braaksel bewaar ik op sterk water
dat naar jou ruikt
en gisterenavond was je er ineens weer
helaas was ik thuis
moeder aarde over me heen
huisje boompje
beestje oorlogje
rafelige jij
rafelige ik
rafeligen wij
7-8-9)

Beleefder is :

jij jij jij jij jij jij jij jij jij jij jij
. jij jij wie nu ?

(6 mei 1965)

márieja gyonn

'Inderdaad ben ik achteruit gegaan in de zeden, en dat heb ik niet aan seneca te danken.'

(ik)

19e eeuw na seneca

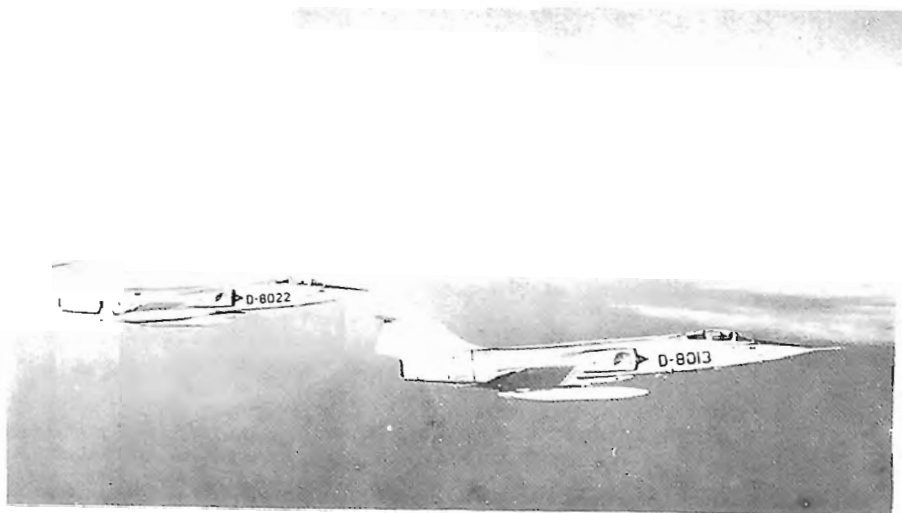
Luchtmacht op z'n best

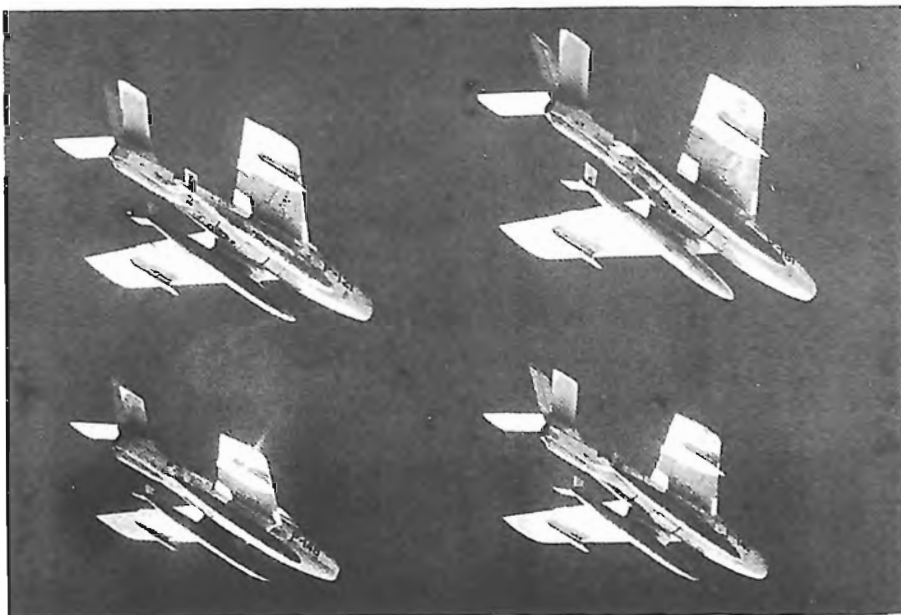
Ook dit jaar heeft de Koninklijke Luchtmacht weer een van haar bases opengesteld voor een paar duizend jongelui, die daar een geweldige show te zien kregen. Deze show werd verzorgd door de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart, in samenwerking met de Luchtmacht en de Marine Luchtvaartdienst.

Op de eerste plaats een compliment voor de voortreffelijke organisatie van de show zelf. De toeschouwers hoefden zich geen ogenblik te vervelen.

Twee jaar geleden op Ypenburg waren er weliswaar meer jongelui dan dit jaar op Soesterberg (1800) maar daartegenover staat, dat de show zelf van veel hoger gehalte was, dit ondanks de veel slechtere weersomstandigheden (wolken tot op 400 meter hoogte, windkracht : 6!).

Alle deelnemers werden met bussen afgehaald van de stations van Utrecht en Amersfoort en werden vervolgens op de basis in een speciaal daartoe ingerichte hangar ontvangen met koffie. Vervolgens kon men de 'kisten' bezichtigen, waarbij jammer genoeg niet mocht worden gefotografeerd (hoewel dit niet wil zeggen dat er niet is gefotografeerd!) Men kon zelfs bij sommige toestellen plaats nemen in de cockpit. Het was een aangename verrassing, dat alle toestellen die hier te lande in de militaire luchtvaart in operationeel gebruik zijn, tentoongesteld werden, van heli-coptertjes tot supersnelle Starfighters. Terzake kundige vliegers en technici beantwoordden de meest onmogelijke vragen die door de jongens en meisjes (!) werden gesteld.

Toen het eventjes zachtjes begon te regenen, zag men iedereen schuilen in of onder de kisten terwijl ikzelf met een stel anderen, beschutting zocht in het bommenruim van een "Neptune"-marinevliegtuig.

Het volgende programmapunt was een uitstekend verzorgde hangar-show, waarbij aan belangstellenden de werking van allerlei technische apparatuur werd uitgelegd. Hier stonden o.a. opgesteld: een schietstoel, luchtafweerraketten op trailers, een model van de "Karel Doorman" (3 à 4 meter lang), het vlaggeschip van de Kon. Marine; voorts opgewerkte modellen van vliegtuigmotoren, etc. etc. Zeer opmerkelijk was wel de 'droge' demonstratie van een kleine "Sidewinder" anti-vliegtuigraket, die zelf z'n doel zoekt; hij richt zich namelijk op de warmte van de uitlaatgassen tot op een afstand van ongeveer 4 mijl. Het apparaat was zo gevoelig, dat het zich zelfs bleek te richten op een sigarettepeuk die op een afstand van 15 meter werd vastgehouden.

Hierna kreeg men een maaltijd aangeboden welke bestond uit een bijzonder goed slaatje, snert en een banaan. Dit alles werd verorberd, terwijl de Luchtnachtkapel de hangar deed trillen op z'n grondvesten met "When the Saints go marching in". Dat het beste nog moest komen bleek, toen 's middags de vliegshow gegeven werd.

Een marinehelicopter demonstreerde hoe uit de lucht een drenkeling uit zee werd opgepikt en bewees vervolgens, dat zo'n apparaat op geringe hoogte uitstekend kan worden gebruikt voor het teruggrijpen van te ver opgedrongen mensenmassa's (misschien iets voor de Amsterdamse politie?). Of dit op het programma stond is me onbekend, maar reken maar dat de vliegers genoten hebben.

Vervolgens werd er een verbluffende demonstratie gegeven door een "Alouette III" helicopter. Het toestel danste onder de gekste capriolen voor het publiek. Draaiend om zijn eigen as, full speed over de betonbaan, vervolgens steil omhoog, dan achteruit en opzij; het ging allemaal even gemakkelijk. De piloot kon gewoon met zijn toestel lezen en schrijven.

Grumman Trackers en Lockheed Neptunes, onderzeebootbestrijdingsvliegtuigen van de M.L.D., vlogen vervolgens voor. Hier bleek weer hoe goed de show getimed was en hoe goed de gehele opzet was. Het ene vliegtuig was nog niet in de wolken verdwenen of aan de andere kant verscheen weer een andere kist. Alle vliegtuigen startten en landden vlak voor het publiek, dat op deze manier alles prima kon volgen. De Belgische kapitein Le Lotte gaf met een vuurrode "Magister"-straaltrainer een fantastisch staaltje van zijn kunnen. Full-speed (800 km/u) bliksemde hij op één meter hoogte langs het doodstille publiek, dat over de vleugel heen gewoon de cockpit kon binnenkijken, voorzover het slanke kistje niet te snel ging. Vervolgens demonstreerde hij op geringe hoogte een "roll" (hierbij draait het toestel om zijn lengte-as).

Na dit bijzonder sierlijke toestelletje leverden de Amerikanen hun bijdrage (op Soesterberg is immers een Amerikaans squadron gelegerd als enige squadron van de gehele Amerikaanse luchtmacht onder operationeel bevel van een andere luchtmacht - in dit geval dus de onze). In een formatie van vier stuks daverden de 14 ton zware kisten over de startbaan, terwijl hun straalmotoren lange steekvlammen achter zich lieten. Toen deze supersone kolossen al even uit het gezicht waren, was iedereen nog versuft van het gedonder van de motoren. Wel een verschil met het ranke kistje, dat even tevoren was voorgevlogen.

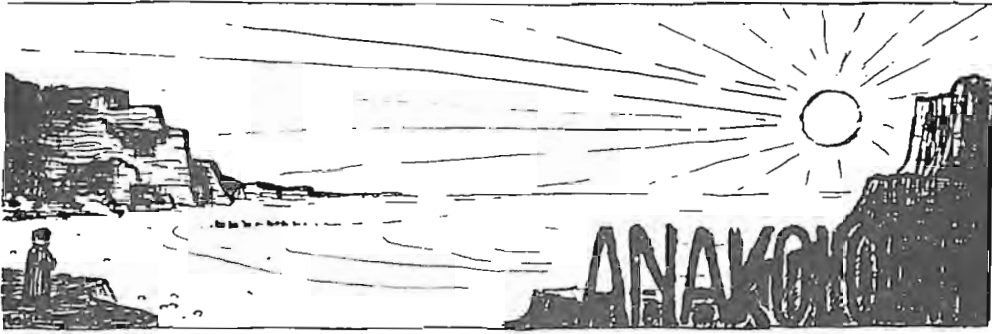
Nu waren de Thunderstreaks, jager-bommenwerpers van de K.Lu. aan de beurt. Na te zijn gestart met behulp van startraketten, denderde de formatie van vier onder leiding van kapt. de Jong (de vlieger met de meeste uren op één kist in de gehele Nato) over onze hoofden. Deze toestellen vliegen volgens de commentator operationeel zó laag, dat de vliegers bij de start niet opstijgen, maar dat ze alleen het landingsgestel intrekken en vervolgens doorzakken tot werkhogte (korreltje zout!).

Nog talloze andere toestellen vlogen voor, te veel om op te noemen. En dan te bedenken dat dit alles plaats vond bij harde wind en zeer laaghangende bewolking. Vandaar dat het zeker bijzonder mag worden genoemd, dat er ook zweefvliegtuigen aan de show meededen en dat een stel oude Tiger-Moth tweedekkertjes demonstreerden hoe reklamesleepnetten worden opgepikt vanuit de lucht.

Het was werkelijk jammer, dat er maar twee leerlingen van onze school naar Soesterberg zijn gegaan, al heeft de aankondiging voor deze luchtvaartdag wekenlang op school gehangen.

Het hele feest was zéér de moeite waard.
Een compliment voor de organisatoren.

Lauk Woltring Va

Het was bitter koud en vol verlangen wachtte hij op de eerste, behagelijke zonnestrallen. Het gehele landschap was grijs. Het zand, de hemel, de rotsen, alles was even grauw en troosteloos.

En toen kwam de dag en het leek alsof de woestijn zich in al haar schoonheid en macht ontplooidde en een zachte, roodbruine gloed verspreidde zich over het landschap. Machtig en ongenaakbaar verhief zich een grote rotsformatie, die fel de eerste zonnestrallen weerkaatste. Steeds feller en levendiger werden de kleuren der eindeloze Sahara, tot langzaam de zon van achter de horizon oprees en haar gouden stralen over de wereld liet spelen.

Maar de zon bleef stijgen en de kleuren werden feller, tot het landschap slechts één kleur had : wit, het moordende, verblindende wit van de Sahara en de eens zo behagelijke zonnestrallen werden gloeiende speerpunten, die venijnig staken en zijn ogen deden tranen, en de zachte warmte werd een verschroeiende hitte, die verstikte en uitdroogde.

En toen viel de nacht weer.

De zon zonk voor zijn ogen weg achter de horizon, als een rode, steeds donkerder wordende vuurbal. Hoog boven zijn hoofd was de hemel diepblauw en als hij de blik naar de westelijke horizon liet afdalen, dan werden de hemelkleuren donkerpaars, zachtviolet, rose, goudgeel en eindigden dan in een lichtgrijze nevel, van waarachter de zon haar laatste stuiptrekkingen der macht over de woestijn zond. Het landschap zelf was in een donkere, diepe duisternis gehuld: zover het oog reikte zag hij slechts een zwarte vlakte. Maar hoe de zon ook haar best deed om haar ondergang te vertragen, de machten van de duisternis drongen onhoudbaar op, tot zij als een zwarte koepel over de wereld lagen.

Hij lag op zijn rug, de armen onder het hoofd gevouwen en staarde naar de onpeilbare diepte van het firmament, waar ontelbare sterren fonkelden en zich soms aansloten tot een witte nevelsliert. De eindeloosheid bedrukte hem. Hij voelde zich nietig en machteloos. Wat zou daar zijn, daar, in die donkere gebieden, waarheen zijn blik niet reiken kon? Het licht van de sterren had een afstand afgelegd van - misschien wel - miljoenen lichtjaren, voordat het hem bereikt had. Het lichtdeeltje dat nu op aarde viel was daar ginds ergens vertrokken, lang voordat hijzelf geboren was, lang voor de tijd der aartsvaders, lang voor het begin der mensheid, lang voor het eerste leven op aarde, misschien zelfs lang voordat de aarde ontstaan was.

Zouden daarginds ergens, ver weg, wezens leven, die lopen, denken en liefhebben zoals wij en zou daarginds ergens, ver weg, ook een jongeman op zijn rug liggen en kijken naar de eeuwig bewegende hemel en zich dezelfde vragen stellen, zoals hij nu. Hoe was dit alles ontstaan? Is er dan toch een God, die alles geschapen heeft? Of heeft de mens zich een God geschapen, omdat hij het niet begrijpen kan? In den beginne was er niets, slechts leegte. In die leegte heerste God en God schiep in zes dagen de aarde, het leven en het licht en op de zevende dag rustte hij en zag neer op zijn eigen beeld en gelijkenis: de Mens. En God zag, dat zijn werk goed was en hij was tevreden

In den beginne was er Niets, slechts leegte. Alles was één, één eindeloze duisternis. En er waren twee kernen en in het eindeloze Niets botsten zij en spatten uiteen, en hun delen vulden het Niets. En de schok was zo groot, dat zij zich bleven delen, en zich nu nog delen en met duizelingwekkende snelheid zich door het niets voortbewogen, voortbewegen en zullen voortbewegen, want het Niets is oneindig groot en er is geen kracht, die de uitwerking van de botsing kan tegenhouden. Tientallen, honderden, duizenden, miljoenen, miljarden zonnen met hun planeten en sterren vullen het Niets en er zullen steeds meer zonnen zijn tot het Niets gevuld is: maar het Niets is oneindig?

En temidden van deze wentelende, ontplofende en splitsende massa is leven. Op één der kleinste planeten, van het kleinste zonnestelsel, leeft de Mens en de Mens regeert zijn planeet en regeert het heelal, neen, denkt het heelal te regeren. Wat is hij toch klein en dom, die Mens. Hij denkt altijd, dat hij het nu weet. Vroeger was het God of Jahweh of Voorzienigheid of hoe men Het ook noemde dat de wereld en de mensheid geschapen heeft. En nu?

Nu is het een scheikundige formule. Is dit nu de nieuwe God die gij, Mensheid, geschapen hebt. Welke Goden zult gij nog scheppen, lang na mijn dood, lang na de tijd dat ik niet meer zal zijn dan een vergeten herinnering. Zult ge ooit de kern van uw ontstaan doorgronden en dan met één, één enkele pinkbeweging uzelf vernietigen? Is dat de wil van uw God? Welke God? Ik weet het niet, er waren er zo veel, er zijn er zoveel en er zullen er nog zoveel komen. Maar de God die ik aanbid, is de enig ware. Welke? Ik weet het niet; misschien het Niets.

Of, Mensheid, zult gij dan toch verstandig worden en inzien, dat het beter is niet te weten waar uw oorsprong ligt en te leven, gewoon te leven en gelukkig te zijn, alleen maar omdat u leeft?

Maar leeft gij wel, Mensheid? Heeft de Macht die U geschapen heeft, niet jammerlijk gefaald? Wanneer leeft gij? Als u in bed slaapt of liefhebt, of pas als u dood bent, ver weg van deze wereld?

Zweeft dan uw geest, uw ware leven, door het eindeloze, door het Niets en hebt ge dan eindelijk de enig ware God gevonden, die een getrouwe weerspiegeling is van Uzelf? Het Niets! Maar waarom bent U, evenals uw God, evenals het doel van uw bestaan, evenals het nut van mijn denken : Niets ?

Omdat gij, Mensheid, niet leeft. Gij zijt gestikt in de dwangbuis, die U zich aangemeten hebt, de dwangbuis der maatschappij, die u vernietigt met morele bezwaren en godsdiensten, wetten en regels, zeden en gewoonten, psychologen en psychiaters,

machines en motoren. Leef, Mensheid! Dúrf te leven! Wat zegt U? U leeft? Nee, mensheid, gij leeft niet, want geld en bezitsinstinct hebben U verleerd te leven. En iets, dat U liefde noemt, is uw medicijn, de medicijn die slechts even de bittere pijn van uw "leven" verzacht en U alles doet vergeten.

Daarom, Gij Mensheid, neem ik van U slechts de medicijn, de liefde, en bouw om mij heen een muur, met duizend gezichten, maar nooit het ware. Mijn ware gezicht kent slechts de Liefde. Leven doe ik voor mij alleen, in mijn eigen wereld, mijn eigen schepping, het mooiste wat ik op aarde bezit: mijn gelukkig, trouw, mooi en droomrijk Leven.

O, Mensheid, Gij zijt zo dom. Ik vraag U, ik bid U, ik smeeek U, leef en laat uw ware, onschuldige gezicht zien, dat U achter dit harde masker verbergt.

Uit de zachte droom, waarin hij rustig door het heelal zweefde en omgeven werd door miljarden sterren, werd hij gewekt door zijn vriend, die hem met een bezorgde, vragende blik aan de schouder schudde.

Het was een lange val, die hij maakte. Uit het geluk viel hij met een harde slag in de duistere moordkuil van het bestaan. Hij glimlachte zwak: "Ik droomde van het leven en het geluk".

Zijn vriend keek hem glimlachend in de glanzende, verdroomde ogen: "Het leven is net zo mooi als je het zelf maakt, maar jij wilt je leven te mooi maken: een paradijs, een hemel, maar dat is niet mogelijk, want van een hel kan men slechts een vagevuur maken."

Het was even stil, toen vervolgde hij: "Het aardse leven is een vagevuur, maar alleen in de droomwereld van de slaap is het een hemel, of een hel, naargelang je aanleg. Maar jij maakt een grote fout: jij breekt de muur tussen waarheid en fantasie af en jouw droomwereld heeft de realiteit verdrongen, vernietigd, zodat jij in een droomwereld leeft en niet in staat bent het onderscheid te zien tussen realiteit en fantasie.

Jij leeft verlaten en uitgesloten in je eigen privé-wereldje. Je laat niemand toe en je sluit jezelf af voor de grote gemeenschap, waartoe jij behoort, de gemeenschap, die van jou alles te verwachten heeft en die jou alles te bieden heeft.

Laat de realiteit de fantasie terugdringen en als alles weer in goede verhoudingen naast elkaar staat, bouw dan een muur tussen je twee levens, een muur met een grote deur, waarvan jij de enigste sleutel bezit. Laat die deur evenwel geen nooduitgang zijn. Durf het leven, de realiteit, onder ogen te zien; vecht ermee en ertegen, leer het leven te beheersen, wees de Meester van het leven en vlucht er niet voor in de gevaarlose, rustige roomwereld.

Wees een man en laat je gelden en het leven is met je; wees een dromer, een romanticus, en het leven is tegen je. Pas jezelf aan het leven aan, maar pas het leven niet aan jou aan.

Helmut Smit.

Pablo Picasso

Een van de meest besproken en meest invloedrijke kunstenaars van de eerste helft der twintigste eeuw is ongetwijfeld Pablo Ruiz y Picasso, die zoals uit de naam al blijkt, van Spaanse origine is.

Zijn roem als kunstenaar heeft hij te danken aan zijn enorm expressief scheppingsvermogen, gepaard aan de gave om uitstekend reclame voor zichzelf en zijn werkte maken. Hij werd geboren te Malaga in 1881, als zoon van een tekenaar. Na zijn studie aan de kunstakademie van Barcelona, vertrekt hij omstreeks 1900 naar het centrum van de kunst, Parijs, waar hij zich enige tijd later blijvend vestigt. Hier komt hij geheel onder invloed van het toen heersende neo-impressionisme; hij bewondert doeken van schilders als Van Gogh en Toulouse-Lautrec en volgt hen - vooral Lautrec na in techniek en onderwerp.

Zijn ontwikkeling gaat echter verder; hij zoekt naar een herstel van de vorm van het objekt, wat tijdens het impressionisme grotendeels verloren was gegaan. Het al te naturalistisch schilderen is hem echter vreemd, zodat hij tenslotte belandt in zijn zgn. "Blauwe Periode" (1901-'04), zo genoemd naar de blauwige tinten die sterk overheersen in zijn schilderijen van deze tijd. Uit deze periode stammen verschillende kunstwerken, welke zeker tot de mooiste gerekend kunnen worden die Picasso ooit heeft geschilderd. Tijdens deze periode bekijkt hij de wereld duidelijk van haar tragische kant. Zijn scheppingen tonen een zachtheid en een humaniteit, welke geheel vreemd zijn aan zijn latere werken, die van een bestiale grootsheid getuigen. Hij tekent en schildert de ouden, de armen, de zieken en de mismaakten; allen met dezelfde wizenloze uitdrukking op hun gezicht, die de wanhoop aan het leven toont.

Langzamerhand verdwijnt echter het blauw uit zijn doeken, om plaats te maken voor een mat rose. Ook het onderwerp verandert: hij beschildert nu vooral de melancholische wereld der clowns en saltimbanques, een thema dat wij trouwens in zijn gehele verdere oeuvre nog geregeld zien terugkomen.

Dan volgt de omwenteling: De kunstenaar her-"ontdekt" de grote Meester van Aix, Paul Cézanne. Dit komt duidelijk tot uitdrukking in het doek dat Picasso in 1907 schilderde: "Les Demoiselles d'Avignon", dat duidelijk ontleend is aan de "Baigneuses" van Cézanne.

Ook een andere invloed op zijn werk komt hier naar voren: die der negerplastiek, waarmee hij in 1906 in contact kwam.

Deze twee invloeden, die der principes van Cézanne en die der negerplastiek, zijn kenmerkend geworden voor het kubisme dat in deze tijd opgang vond. "Les Demoiselles" kan dan ook als het eerste (nog niet geheel) kubistische schilderij worden beschouwd.

In 1907 ontmoet Picasso voor het eerst de uit Le Havre afkomstige kunstenaar Georges Braque. Het jaar daarop komen zij in contact met verschillende andere kunstenaars, en al gauw begint zich in Montmartre een groep van schilders en dichters te vormen, welke genoemd wordt: "Groupe du Bateau-Lavoir", waarvan naast Picasso en Braque o.a. ook de schilders Juan Gris, Fernand Léger en de dichter Guillaume Apollinaire lid worden. Het is vooral deze groep geweest, die het kubisme verder heeft ontwikkeld en er ook de bekendheid aan heeft gegeven die het nu bezit.

De leden-kunstenaars werden niet zozeer getroffen door de kleur van het kunstwerk, als wel door de compositie en de vlakverdeling, waarbij alle vormen tot min of meer geometrische vlakken werden teruggebracht, een stijl waarmee Cézanne al een begin had gemaakt. Het objekt werd van verschillende kanten bekeken, van voren, van achteren, van opzij, en als één beeld op het doek gezet; deze methode van schilderen wordt simultanisme genoemd.

Zeer bekend uit deze tijd zijn bijv. de vele kubistisch geschilderde vrouwenfiguren en ook de talrijke stilleven met mandolines, gitaren, stukken krantenpapier, etc., die de grondslag hebben gelegd voor het synthetisch kubisme, waarvan Juan Gris de onbetwiste meester werd.

Dan volgt weer een kentering: zijn tweede "klassieke periode" breekt aan. Maar terwijl Picasso in zijn eerste klassieke tijd vooral de tragische wereld der verguisden en circusmensen uitbeeldt, gaat zijn aandacht nu vooral uit naar de sterk zinnelijke figuren in de stijl van Ingres, welke in krachtige contouren op het doek worden neergezet.

Als voorbeeld hiervan kan bijvoorbeeld het werk "de Reuzin" of de "Twee zittende Vrouwen" uit 1920 gelden.

Ook deze periode gaat echter weer voorbij, om over te gaan in zijn surrealistische fase, in navolging van de schilders Miró en Tanguy. Keerpunt is het metamorfische schilderij van hem uit 1925: de "Drie danseressen". In dit werk heeft een volledige ontwrichting der figuren plaats gevonden, waardoor het werk de schijn wekt een zekere chaos te bezitten. Picasso laat zich bij zijn werk geheel door zijn fantasie leiden en drijft als het ware op het onbewuste, dat in hem is.

In 1937 schildert hij zijn zeer bekende "Guernica", dat bedoeld is als protest tegen de bombardering van de Baskische stad Guernica door de Duitse fascistische Condortroepen. Het hele doek staat vol symboliek: een stier die zijn kop opheft boven het uiteengereten kadaver van een paard, het stukgeslagen lichaam van een soldaat en een figuur die een flinkerende lamp ophoudt: symbolen voor geweld, leed, angst en onderdrukking.

Na de Tweede Wereldoorlog werkt Picasso in verschillende stijlen door, alleen de zuivere abstractie heeft hij nooit bereikt. Zijn werk wordt er echter niet beter, vaak lopen zijn pogingen tot origineel schilderen op weinig of niets uit en krijgen zijn doeken zodoende soms een nogal onaangenaam aandoende gewrongenheid.

Uiteraard bestaan hierop gunstige uitzonderingen, zoals de portretten van zijn model Sylvette, welke van een bijzonder soort charme getuigen.

Maar niet alleen op het gebied van de schilderkunst was Picasso een genie, ook op het gebied van de beeldhouwkunst en de ceramiek heeft hij zijn sporen verdiend.

Zijn werkzaamheden als beeldhouwer kan men het beste laten beginnen in 1905, tijdens het ontstaan van zijn "Harlekijn"-buste, welke een transponering van een schilderij uit dat jaar in brons is. Ook uit zijn kubistische periode stammen verschillende beelden: zijn "Vrouwekop" uit 1910 bijvoorbeeld, is zeer bekend. Dit werk toont ook de typische verdeling van de kop in vlakken, welke het kubisme eigen is. Ook bij zijn beeldhouwwerk blijkt weer de invloed van de negerplastiek op zijn kunst.

Vooraf in de periode 1928-'33 was hij bijzonder actief als beeldhouwer, toen hij zeer interessante plastieken modelleerde.

Ongetwijfeld van groot belang voor de hedendaagse beeldhouwkunst is de symboliek die Picasso er in gebracht heeft; dit komt sterk naar voren in werken als zijn meer dan levensgrote "Geit", symbool van de vruchtbaarheid, en zijn "Man met Lam". In de periode 1948-'54 heeft hij zich ook bijzonder bezig gehouden met de ceramiek in Vallauris, het pottenbakkerscentrum bij uitstek.

Na dit alles is het wel duidelijk, dat Picasso zijn bekendheid en zijn ereplaats onder de grote kunstenaars van deze eeuw ten volle verdiend heeft.

parasol vruchtenlimonade

fragment.

- laten we limonade gaan drinken op een zonovergoten terras, met kelners in zwartwit en elkaar gedichten voorlezen en verhalen vertellen.
- bel vicente dan op, hij schrijft op het ogenblik vrijheidspoëzie, en hij huilt erbij en begeleidt zich op z'n gitaar.
- en dan brengt hij ook dat engelse kunstvriendje van 'm mee, die jackie, ik haat z'n beatlepose, zoals ie dat noemt en z'n geforseerde dranklust en z'n opdringerigheid, hij maakt me misselijk.
- never mind, zeventigvijfveertigeneendertig.
- zeven, nul, vier, vijf, drie, een. dag vicente, éla vraagt of je je naar ons toe wilt be-
geven, vanwege limonade, kelners in zwartwit, gedichten, verhalen, en alles weer
opnieuw, en jackie hoeft geen hindernis te zijn, join the party and come on over to
éla's place, bring music and wine and with a bit of candlelight we 'll be happy for
the rest of the day and maybe longer.
- hier luister naar jackie en je hebt alles wat je verlangt, alleen the rest of the day
rest je nog.
- all the things i do is drinkin' and waitin', drinkin' for you and waitin' for music.
- draai maar weg, ik heb geen dorst meer en for the rest of the day ben ik doof. ik heb
m'n radio laten maken, daarover dus geen zorgen meer. tot straks, vicente, dag vi-
cente, dag.
- tot.
- leeg jij de asbakken even, steek kaarsen aan en sluit de ramen, er moet een sfeer
van zweet en romantiek door het hele huis hangen en bel de loodgieter op, alles zit
verstopt door jouw uitgevallen haren die je in de gootsteen wegspoelt, want ik wil
mijn tanden poetsen omdat ik een foto van me ga laten maken op het grasveld met
het kerkhof als achtergrond. andré zal het doen en de foto vergroten totdat ie je he-
le slaapkamerwand bedekt en je me nooit meer zult durven bedriegen. ik moet ook
nog een nieuwe batterij voor mijn scheerapparaat hebben, haal die meteen even als
je de asbakken geleegd hebt.
- i'm your slave, baby, ga je bed opmaken en hou.
- op met dat engels, je spreekt mooi hollands, zwijg dus of spreek mijn taal.
- jouw taal is al even onmogelijk als jijzelf. i'll soon be lookin' for somebody new als
je zo doorgaat.
- schiet maar op en werk verder aan de sfeer, zodat vicente en jackie.
- and jackie.
- zodat vicente en jackie meteen kunnen beginnen.
- beginnen met wat.
- beginnen met het opluisteren van deze vervelende dag.
- je bedoelt toch the rest of the day.
- ik bedoel dat je moet opschieten.
- ik zal opschieten en schiet nou zelf op.
- in z'n blauw geruite kiel draait hij aan het grote wiel, tralalala.
- tralalalalalalala, stop that crazy singin'.
- stop that english speakin'.
- nog even en we hebben weer ruzie, en kunnen we het morgen onder een glas bier
weer heerlijk goedmaken, dus alles stop.
- liefje, er wordt gebeld, daar zullen ze zijn. verwelkom ze met een glimlach en
spreek alsjeblieft hollands tegen that jackieboy.

- oké, o nee okay. dag vicente, dag jackie. wie is dat nou.
- dag éla.
- dag éla, mag ik je voorstellen, puski een hongaar, wees niet bang hij zal geen woord zeggen, alleen af en toe jenever en dag, dat zijn de twee woorden die die van me geleerd heeft in het uur dat we elkaar kennen.
- dag puski, ik heet éla.
- jenever.
- hé, kom beneden.
- come right tumblin' down, kiddie.
- dag vicente, dag jackie, wie is dat.
- dag.
- dag, puski, een hongaar, zeg maar jenever tegen hem.
- jenever puski, ik ben élaas vriend.
- dag.
- kom binnen en ga zitten. sorry, maar stoelen heb ik niet meer.
- wat schrijf jij nou.
- dit.

- maar je verdraait alles, dat heb ik niet gezegd, je bent een leugenaar.
- daar gaan we weer.
- what are they talkin' about, vice.
- weet ik, i don't know, really, wat is er aan de hand, wanneer beginnen we.
- begin maar.
- ik zal eens vrij zijn met jullie allen handen ineen de gevangenen en de gehangenen in de hele ruimtelijke overpeinzingen gedaan door rebellen soldaten en de hele rotzooi.
- now it's my turn. i'll sing for music, i'll drink for music and my music is for you.
- voor mij, ik zoek net iemand, yes, somebody new, somebody who will die for me and more, somebody who will protect me and defend me.
- that sounds familiar to me, but it ain't me babe, it ain't me.
- zeg vicente wat bedoelde jij daarnet met ruimtelijke overpeinzingen.
- gedachten van astronauten denk ik, élaas beurt.
- ik heb de asbakken geleegd, de kaarsen aangestoken en nog ontbreekt een sfeer die ik verlang om te overdenken wat de gedachten van een astronaut zouden kunnen zijn, mooi of niet.
- mijn beurt, en het was niet mooi.
- schiet op het is jouw beurt.
- ik ben al klaar.
- en je hebt niet eens wat gezegd.
- ik heb gedacht als een astronaut, mooi of niet.
- i don't like it, my turn again. i always say drink and play music, and suddenly i say play and drink music. and ev'rything is for you, for your hair.
- it's always the same, drinking and.
- jenever dag.
- o wat vervelend, ik heb een glas gebroken, puski zal uit de fles moeten drinken. hij weet toch niet hoe een glas hier heet en kan er dus ook niet om vragen, hier parasol vruchtenlimonade, onverdund.

- dag jenever.
- waarom zeg jij niets, of denk je nog steeds als een astronaut.
- hier is mijn deelname. ik schrijf op wat ik hoor, maar zij zegt dat ik alles verdraai, maar jullie verdraaien alles al voor je het gezegd hebt, verdraaid. spreek dus onverdraaid, verdraaid.
- vicente, wanneer ga je huilen en gitaar spelen.
- nu, ik huil omdat ik weet dat niet iedereen vrij.
- hij huilt nog echt ook.
- sssst.
- jenever.
- is en ik speel gitaar omdat mijn tranen behoefte aan begeleiding hebben. bovendien ben ik bang voor de stilte. ik haat het opgesloten zijn van hun die niet.
- van hen.
- ik zeg van hun die niet vrij zijn, daarom huil ik of speel ik gitaar, meestal combineer ik het.
- combine what, o sorry.
- nu kan ik niet meer huilen.
- ik zal nog eens inschenken, dat zal nieuw vocht in je traanklieren brengen, zodat we the rest of the day van je gehuil kunnen genieten, hier.
- nee het gaat echt niet meer. ik denk dat mijn huilperiode voorbij is. het volgende huilen zal erg ver weg zijn, het is jammer want het huilstadium was heel belangrijk voor mijn ontwikkeling als dichter. mijn nieuwe stadium waar ik me nu in ga brengen zal zijn.
- nou.
- zal zijn het stadium van de trillende stembanden.
- wat.
- gewoon zingen.
- singing' and music and gytarplaying.
- shut up, sorry.
- laat het stadium horen, ik verlang ernaar om iemand werkelijk te horen zingen, want aan geklets over singing' and music hebben we niets.
- oh, it's my turn again. well, i love the music sang by you, and the song that's your voice, and the voice that.
- nee, vicente gaat zingen. vice is gonna sing for us.
- but he can't sing. he tried yesterday, it was a terrible thing to hear. please vice, don't sing now and don't sing tomorrow or on any time or day, please, turn to crying again. i used to hate your crying, but after your singing', well i love it, at least i think i love it, i have to, please.
- once i shall be free and sing.
- waarom zegt niemand iets, is er dan niets meer om over te spreken, gaat er niemand uit de buurt trouwen, of is er misschien al iemand gestorven. ik heb vanmorgen een ongeluk zien gebeuren, een neger kwam onder een witte sportwagen. waarom zegt er niemand iets, jij vicente zeg iets, zing dan iets, jij éla, laat de fotoos zien die andré van je gemaakt heeft, say something jackie, somethin' about music or gin, jij puski puski jij.
- ich bin nichts.
- hij spreekt duits verdomme, laat hem ophouden.
- ich bin nichts.
- hij zegt tenminste iets, laten we toch maar naar een terras gaan.
- hè nee, ik zal mijn fotoos wel laten zien. hier, ik met een voet op het lijk van een hond, triomfantelijk kijkend, hè, ja het was zijn hond, en hier met verband om mijn polsen, mislukte zelfmoordpoging in kleuren noemt andré deze, en deze met het kostuum van andré aan, andré had mijn jurk aan toen ie 'm nam, daarom lach ik zo stom.
- inderdaad.
- hier met een fles jenever in mijn.
- dag, ich bin nichts und ich.
- hou je bek.
- stil en laat éla ongestoord verder gaan.

-de aardigheid is er alweer af, ik heb geen zin meer, ik zal nog eens inschenken want het begint me hier behoorlijk te vervelen, literaire feesten noem je dat toch, hè.
 laat vicente maar gedichten voorlezen, of lees jij voor wat je aan het schrijven bent.
 o, de fles is bijna leeg, wie wil even een nieuwe uit de ijskast halen, die staat in de keuken.
 -ik ga wel.
 -where are you goin', vice, i go along with you.
 -oh, can't you sit down, when i'm going.
 -he can't sit down, he can't sit down, he can't sit.
 -hou alsjeblieft op met zingen.
 -hier is de fles, lieve éla, schenk vlug in en dans dan wat voor ons, dan kunnen we zonder schuld zwijgen, want we zullen kijken naar jou, en houden van jou.
 -ik hou van éla.
 -i love éla.
 -ich liebe éla.
 -hou.
 -waarom kan puski niet iets doen, kom puski.
 -ich.
 -dat was heel geraffineerd, puski.
 -do it again, the second time will be better than the first, try it again and again.
 -ich.
 -mooi, heel mooi.
 -ich bin.
 -mooi, heel mooi.
 -ich bin nichts.
 -puski is ziek geloof ik.

-puski.
 -puski.
 -puski.
 -ich bin tot.
 -ik ga naar huis, come along with me jackie.
 -dag.
 -bey.
 -ik ga er ook vandoor, zorg jij voor hem, dag éla.
 dag.

9 mei 1965

tonny huisman

O U D - A M S T E R D A M

Als je aan een Amsterdamse jongen vraagt, of hij iets van het oude Amsterdam weet, krijg je negen van de tien keer een negatief antwoord. Toch vind ik, dat je wel iets van je eigen woon- of geboorteplaats af moet weten. Daarom schrijf ik dit stukje.

Amsterdam is omstreeks 1200 ontstaan aan het riviertje de Aam, hetgeen betekent : water. Later vergat men de betekenis en noemde men het Amstel of Amstelle.

De dam hierin heette toen Amsteldan of dam in de Amstelle. Zo is Amsterdam aan zijn naam gekomen.

De vissers die er woonden, maakten aan weerszijden van de rivier een dijk, met aan het einde ervan een dam in de rivier. (De tegenwoordige Dam.) De schepen konden daar niet verder, en dus werd daar alle handel gedreven. Zo werd Amsterdam langzaam groter, en er werden muren om de stad gebouwd. En iedere keer, als de stad te klein werd, brak men de oude muur af en bouwde men een nieuwe. Tussen de oude en de nieuwe muur was steeds maar een kleine afstand.

Later werd men verstandiger, en de vierde muur bouwde men een flink stuk van de stad af. Men begon in het westen, maar ze merkten al gauw, dat het veel te lang duurde en dat ze eerst weer geld moesten hebben.

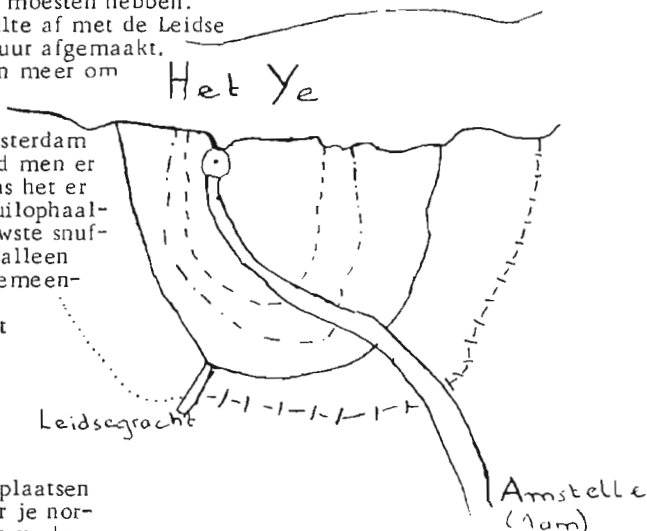
Daarom sloot men dit stadsgedeelte af met de Leidse gracht. Pas in 1658 werd deze muur afgemaakt.

Na deze muur zijn er geen muren meer om de stad gebouwd.

Nu iets over het leven in het Amsterdam van vroeger. Verharde straten had men er niet. Als het er gereged had, was het er een vieze modderpoel. De huisvuilophaaldienst gebruikte een van de nieuwste snuffjes. De mensen hoefden het vuil alleen maar op straat te gooien en de gemeente joeg dan een tiental varkens door de stad. Wat de varkens niet opaten, bleef liggen (kun je nagaan hoe het daar rook). De huizen waren dicht op elkaar gebouwd en dus had men er weinig licht en frisse lucht. Het was er voor ons nu niet prettig wonen.

Er zijn verschillende namen van plaatsen en gebouwen in Amsterdam, waar je normaal niet bij stilstaat. Zo heeft b.v. de Vijgendam zijn naam te danken aan het feit, dat de burgemeesters (er waren er toen altijd meer dan één) er eens een lading bedorven vijgen in het (nu gedempte) water hebben laten gooien. Tegenwoordig denkt haast iedereen, dat de Schreyerstoren zo heet, omdat de vrouwen daar schreiend afscheid namen van hun mannen die naar de Oost gingen en die vaak heel lang weg bleven. Maar in werkelijkheid is het zo, dat de toren op een schuine, vooruitspringende hoek staat, een zgn. "schreye hoeck". De toren is nu het kantoor van de havenmeester.

Het paleis op de Dam was vroeger, zoals iedereen weet, een raadhuis (Denk maar aan de Raadhuisstraat, die er op uitloopt.) Het werd gebouwd door Jacob van Campen. Het is in 1655 in gebruik genomen, maar het was pas in 1665 helemaal klaar. In 1648 was men al met bouwen begonnen. Er werden precies 13659 palen gebruikt. Over Amsterdam en gebouwen in Amsterdam bestaan veel legendes en sagen. Zo b.v. de sage van het Kogschip, behorende tot de oudsten. Het gaat over de bisschop van Utrecht, die zijn soldaten bevel gaf, Friesland te gaan verkennen, omdat hij deze landstreek bij Utrecht wilde inpalmen. Zijn soldaten waren echter bang, en weigerden, zodat hij zelf moest gaan. Hij verkleedde zich als visser en ging op weg, over

- - - 1e muur (tegenwoordig Voorburgwal)
- .-.- 2e muur (1342) nu Singel
- — — 3e muur (1585) Herengracht
- | - | - | eerste gedeelte v.d. 4e muur (1612) nu Nassaukade
- tweede gedeelte v.d. 4e muur (1658) tegenwoordig Stadhouderskade

het meer Flevo. Zijn manier van aankomen werkte op de lachspieren van een stel converserende vissers, want hij kon niet zeilen. Met meer geluk dan wijsheid zette hij de boot aan wal. Hij werd vriendelijk ontvangen door de vissers, maar hij had vergeten zijn ring af te doen en dat veranderde de zaak. De nu woedende vissers waren in staat om hem op slag te vermoorden, maar er was er één, die meende dat het niet eerlijk was, omdat zij met z'n tien waren. Hij was zelfs bereid hem met z'n boot naar Utrecht te brengen. Onderweg kregen ze een zware storm en toen de avond viel kwamen ze doodvermoeid aan. Uit dankbaarheid gaf de bisschop hem het stuk land ten geschenke, waar de Aam in het Ye uitmondt.

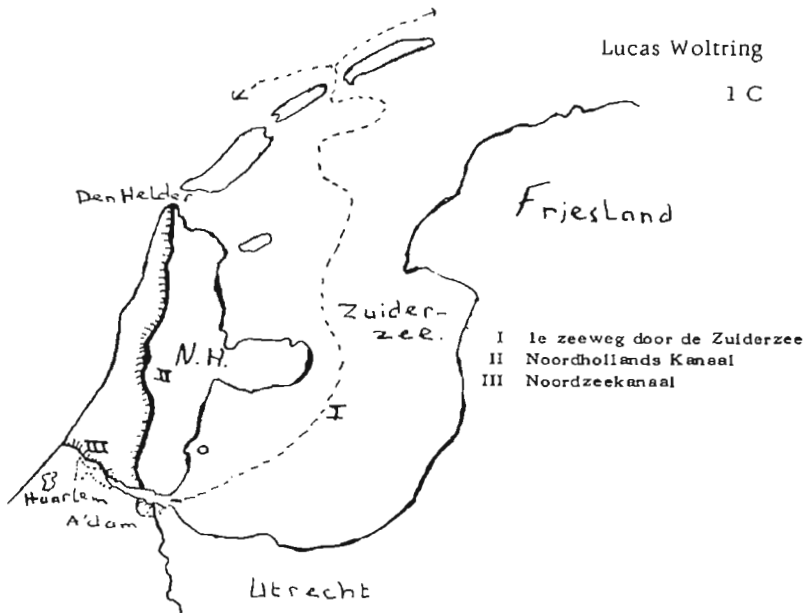
Een ander verhaal, dat van veel latere afkomst is, is dat van het huis met de zeven hoofden. Het speelt zich af aan de Keizersgracht, en het gaat over een rijke familie, die een paar dagen op reis gaat. Het dienstmeisje moet op het huis passen. 's Nachts wordt ze wakker van rare geluiden. Het waren een stel dieven, die aan 't overleggen waren, hoe ze het huis het beste konden overvallen. Het meisje hoorde dit alles en haalde vlug een sierzwaard van de muur. Toen de eerste door het benedenraam naar binnen sloop, hieuw zij hem het hoofd af. Hetzelfde deed ze bij de anderen, maar de laatste rook lont, en vluchtte. Toen de familie thuiskwam liet men er de hoofden aan de gevel spijkeren. In werkelijkheid zijn dit stenen hoofden van oude Romeinen.

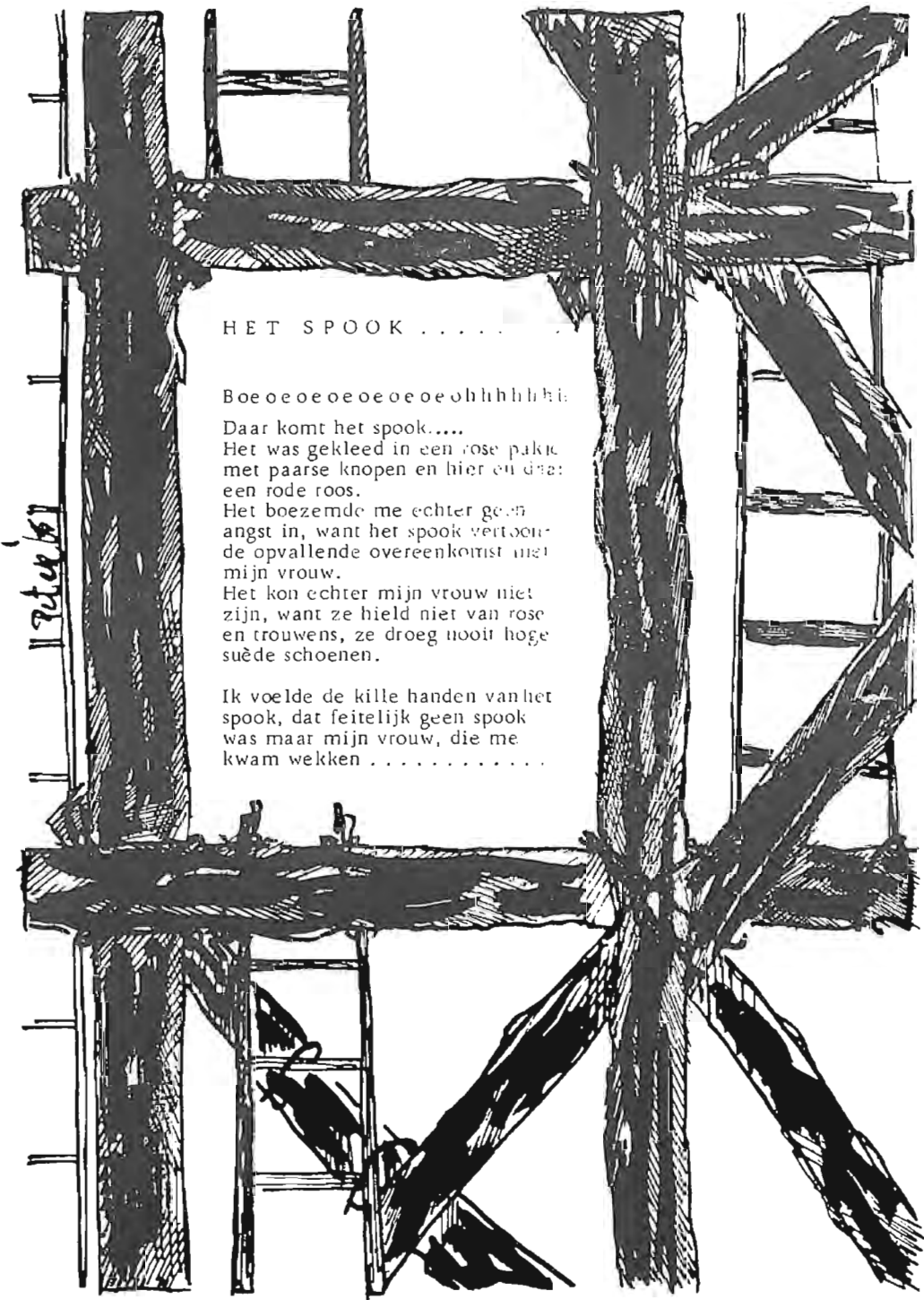
De Amsterdamse Haven

Amsterdam heeft in de loop der tijden drie waterwegen naar de Noordzee gehad. De eerste zeeweg, door de Zuiderzee, is de oudste. Daarna kwam het Noordhollands kanaal, en omdat de schepen steeds groter werden, bouwde men tenslotte het Noordzeekanaal.

Amsterdam was toen al een drukke havenstad.

Dit is slechts een beknopt verslag van het vroegere Amsterdam. In de bibliotheek staan boeken van bekende schrijvers, die dit onderwerp veel uitgebreider behandelen.

Peter 1967

HET SPOOK

Boe o e o e o e o e o e o h l h l h l h l h l

Daar komt het spook....
Het was gekleed in een rose pakje
met paarse knopen en hier en daar
een rode roos.
Het boezemde me echter geen
angst in, want het spook vertoonde
de opvallende overeenkomst met
mijn vrouw.
Het kon echter mijn vrouw niet
zijn, want ze hield niet van rose
en trouwens, ze droeg nooit hoge
suède schoenen.

Ik voelde de kille handen van het
spook, dat feitelijk geen spook
was maar mijn vrouw, die me
kwam wekken

oproer der stenen

Eenzaam en verlaten strekt zich de smalle, stenen weg door het stille berglandschap. De zon is schuil gegaan achter donkere, grijze wolken en het opkomende gerommel van het naderende onweer werd snel gevolgd door een overvloed van hemelwater, dat het stof van ruwe vierkante stenen spoelt. In allerijl hebben de herders en zwerwers hun schuilplaatsen opgezocht en wachten tot het weer bedaard zal zijn

Over de weg nadert, met lome schreden en zich niet haastend, een man. Hij is nog jong, maar zijn lichaam is moedeloos voorovergebogen.

- Waar gaat gij heen, mens? roept de holle stem van Chorus, de Noordwestenwind.
- Waarheen? Waarheen? tikken de druppels, onophoudelijk en in onvergankelijke gelatenheid.

- Waarheen voert het Lot? suist het door de ritselende bladeren.

Een felle bliksemschicht flitst door het hemelruim, als een grote, rode pijl, die naar de ondergang wijst.

Nors kijkt de eenzame wandelaar voor zich uit, zijn lippen vormen een smalle streep en zijn ogen staan donker. Hij kijkt in de verte waar de lichtjes van de wereldstad uit het duister opdoemen. Daar heerst de beschaving, de gevangenis van het burgerlijke, het conventionele, met zijn dodende beklemming van het alledaagse, met zijn uniformen en zijn nummers; verzamelplaats van geldwolven en bureaucratistische hyena's, van dégrénerés; van schurken en onnozelen, van idealisten en gewone gekken, van zieken en van levende doden.

De stad, eeuwig lokkend, steeds dodend in haar wurgende greep. Verguld schavot voor hen die van Vrijheid dromen

De man struikelt, een omhoogstekende steen heeft hem bijna doen vallen.

"Vervloekte steen," mompelt hij nijdig en vervolgt zijn weg.

De wind hoont hem, de bomen zwiepen spottend hun takken in zijn richting en de regen doorweekt hem.

In de verte straalt het Licht, het licht dat afstraalt van het klatergoud der wereldstad

"Vervloekte steen! Dat zijn de eerste woorden waarmee zo'n schepsel, zo'n mens, mij na zoveel jaren trouwe dienst aanspreekt." De steen is boos en huivert onder het neerplassende regenwater.

"Zo zijn de mensen," antwoordt zijn buurman, die bezig is zich in het zand in te graven. "Wij doen nooit kwaad, slechts goed en nuttig zijn wij, maar als zo'n paar afgetrapte schoenen zich aan ons stoten, deugen wij niet! Zo is de mens, onredelijk en kortzinnig!"

"Vanwaar die wijsheid, kleine buurman?" sprak nu een derde steen, oud en gesleten.

"Wat weet je van de mensen? Ik spreek vele talen. Jaren geleden leerde ik de taal der schoenen. Wat die mij omtrent hun meesters vertelden!" . . . Ach, wees blij dat je ze niet kent, de mensen, je zou al die beledigingen niet meer verdragen."

"Ik heb vele schoenen gekend, die mij omtrent hun meesters vertelden," vervolgde de oude steen peinzend, "grote en kleine, oude en nieuwe, versletene en glanzend goed verzorgde. Met hoge hakken en met platte hakken; sommigen slank en fraai, anderen rond en fors. Zwarte en bruine, blauwe en groene, zelfs gouden kleuren waren erbij. En allen hadden ze hun geschiedenis!"

Geen dier talrijke verhalen was gelijk aan het voorgaande, maar toch kwamen ze altijd op hetzelfde neer. Het waren altijd verhalen van liefde, gevolgd door haat en begeleid door egoïsme. Of van moed, wat meestal samenhangt met bloed. En van verwachtingen, die altijd de teleurstelling vooraf gingen en gevolgd door berusting en verwording.

Het meest invloedrijke in die verhalen was altijd het Geld, een substantie uit goud, zilver of koper. Iets wat de mensen zelf uitgevonden hebben, maar wat hen schijnbaar naar het hoofd is gegroeid. Met geld begon en met geld eindigde altijd zo'n geschiedenis.

Misschien is het jullie wel eens gebeurd, dat er een klein rond voorwerp op jullie hoofden viel? Gevolgd door een van die grote machtige mensen, die op zijn knieën door de modder kroop om het weer terug te vinden. Dat was dan geld!

Een ver familielid van mij, op een der hoofdwegen van een wereldstad, vertelde mij eens, toen wij samen op een kar lagen, hoe hij eens als het ware besproeid was geworden met talloze voorwerpen van dat soort. Ze waren glinsterend als de zonnestralen. Weliswaar begreep hij niet wat er voorviel, want hij kende het geld en diens aantrekkelijkheid niet. Wel hoorde hij het geluid van vechtende lichamen; toen verdween het geld weer, bijengegaard door een nerveuze, bleke, bevlekte hand. Maar de andere man bleef achter. Er stroomde veel rood water uit zijn lichaam; de mensen noemen het bloed. Hij bewoog zich niet meer en bleef daar maar liggen staren, tot hij weggehaald werd.

Het meest verzot op geld zijn de vrouwen, dat zijn de mensen die op de schoenen met hoge hakken lopen, hoewel er ook veel vrouwen zijn, die evenals de mannen op platte hakken lopen. Van de vrouwen nu hebben vele schoenen mij wonderlijke verhalen verteld. Hoe zij dóór het geld zichzelf helemaal verfraaiden en beschilderden en als zij tenslotte 'n bepaalde soort van slavin geworden waren, dan troostten zij zich met overdadige luxe en weelde en kregen dan de speciale naam van "dame". Wat dit betekend weet ik niet, ik vermoed echter zoiets als 'pronkslavin'. De mensen, die zonder hoge hakken, maar wel met zulke kleine smalle schoenen lopen, zijn ook vrouwen, maar meestal verkochten deze zich niet om geld, maar probeerden dit op andere manieren te vergaren. Als zij dan na vele troosteloze jaren door hard werken en teleurstellingen oud en lelijk geworden waren, beklaagden zij zichzelf en dan werden ze lasterend en kwaadaardig, jaloers en bekrompen."

"Wat een vreselijke wezens zijn dat, die mensen!" sprak de kleine steen verbaasd, "maar valt er dan van de mensen niets goeds te vertellen?"

"Niets, absoluut niets," antwoordde de oude steen op een toon van gezag. "Ook van de mannen niet, ook zij gehoorzamen slechts aan het geld! Als wij ons koesteren in het gouden zonlicht, werken zij in kluizen en kooien, somber en gestadig. Dag aan dag, dikwijls zelf 's nachts. En zelfs als zij geld hebben zijn ze nog niet tevreden. Zij kopen zich grote huizen, auto's, paarden en vrouwen, maar hun doel blijft toch maar steeds, hun geldvoorraad te vermeerderen. Tot ze plotseling bemerken, dat ze oud en ziek zijn; dan vervloeken zij het leven en sterven zonder vrede, dikwijls nog met hun laatste gedachten en zorgen bij het geld. Zo zijn de mensen!"

"Hoe is het mogelijk," zei de tweede steen na enig stilstuiven. "Maar zijn er dan geen mensen, die niet aan het geld gehoorzamen en gelukkig zijn, omdat de zon zo warm en de wereld zo mooi is?"

Inmiddels was het droog geworden en de wind was gaan liggen. De zon brak weer door de wolken en herschiep de lange eenzame weg in een gulden lint, dat zich door de bergen slingerde. De dieren verlieten hun schuilhoeken en het geroep der herders schalde door de dalen. Heerlijk was de natuur en de Lente triomfeerde.

"Neen," antwoordde de oude steen boos. "Zulke mensen bestaan er niet. Allen zijn zij slaven en slavinnen van het geld, zonder uitzondering!"

"Maar," hervatte de tweede steen weer, "als de mensen zo laagstaand zijn, waarom dienen wij hen dan?"

"Ja, waarom?" vielen talrijke stenen bij, die in de nabijheid lagen en gretig toegelust hadden.

"Kijk eens," sprak de oude steen, "als wij eensgezind niet wilden, zouden wij ons natuurlijk niet door de mensen behoeven te laten gebruiken."

"Weg met de mensen," riep nu de kleine steen geestdriftig.

Deze kreet en het verhaal van de oude steen verspreidden zich snel over alle stenen van de weg. Het idee om de mensen niet meer te dienen, vond algemeen bijval en het "Weg met de mensen!" klonk nu in koor.

"Vrienden," sprak een grote kei, in het midden van de weg, "laten wij ons verenigen met alle stenen der aarde; met alle stenen van muren, huizen en torens, van wegen, bruggen en gebouwen. Wat zijn de mensen zonder stenen? Tesamen zullen wij wij een kolossale berg vormen, die zich als een lawine op de mensheid zal storten en hen allen van de aarde zal verdelgen!"

Deze oproep vond algemeen bijval; vol energie verbonden de stenen zich om het oproer over de aarde te verbreiden en het mensdom uit te roeien. Plotseling zwegen allen.

Door de bergen naderde een mens. Hij sprong en zong en floot en zond een kushand naar de zon. De echo der bergwanden weerkaatste zijn vrolijke gezang en de vogels en gemzen luisterden verbaasd.

"Van je heisa hopsa tralalaat,
nu kome wat er komen gaat.
Hier nadert eindelijk een vrije mens,
vervuld is nu mijn hartewens!"

"Hooft," fluisterde de oude steen, "hooft wat hij beweert!"

"Van je heisa, hopsa, boem, boem, boem,
Wat baat mij geld of macht of roem?
Voor liefde heb ik heus geen tijd,
nu lokt de wereld, groot en wijd:

Van je heisa-hopsa, hé-hé-hé,
nu ben ik eindelijk tevree.
De zon die straalt, ik heb mijn zin
en trek de wijde wereld in!"

Met een sprong was de vrolijke zanger op de weg terecht gekomen. Hij was sterk en gebruind en uit al zijn poriën straalde levenslust. Zijn oog viel op een klein glinsterend voorwerp, het was een geldstuk, nog nat en bemodderd. Hij lachte luid en schopte het muntstuk weg, zodat het luid rinkelend in het zand verdween. Toen spreidde hij zijn armen naar de zon en haalde diep adem.
"Joechéé!" brulde hij als een jonge leeuw en zijn witte tanden blonken in het zonlicht.

"Joechee, joechee, wie gaat er mee!
Joechee, ik ben tevree!

Hier ben ik heer en koning,
het groene dal is mijn woning,
De bergtop is mijn heerserstroon,
mijn God, wat is uw wereld schoon!"

Hij sprong weer op het groene gras en sloeg met zijn stok in het klaterende water van een beekje. De zachte wind woei door zijn wilde haren en langzaam stierf zijn zingen weg in de verte.
De stenen zwegen lang.

Toen sprak de oude steen: "Die mens was waarlijk Koning, hij mag mijn heer en meester zijn. Ik doe niet meer mee!"
"Wij doen niet meer mee!" murmelden de duizenden stenen. "Hij was waarlijk Koning!"

En de weg lag weer heel eenzaam en tevreden blikten de bergtoppen omhoog, naar de blauwe hemel

Athos.

ZIJN DE VLUCHTEN VAN BEMANDE RUIMTEVAARTUIGEN VAN WEZENLIJK BELANG VOOR DE MENSHEID ??

Laten wij dit onderwerp eerst vanuit menselijk oogpunt beschouwen. Een van de opvallendste karaktertrekken van de mens is ongetwijfeld de drang om vooruit te komen. Deze drang manifesteert zich op elk gebied en met name ook op dat van de ruimtevaart.

Een echt vast omschreven doel bij deze drang ontbreekt te enen male. Na een bepaald doel bereikt te hebben, wil de mens in het algemeen toch weer verder om een nog hoger doel na te streven en zo ontstaat, logisch geredeneerd, een nimmer eindigende keten.

Wanneer we dit technisch bezien, is dit wel een uniek verschijnsel. De techniek zal dan altijd in staat van ontwikkeling zijn, aan ons technisch kunnen zal dus nooit een grens zijn. De ontdekking hiervan is zeker van belang te noemen, al ligt zij dan ook in het abstracte vlak. Maar de toepassing van deze ontdekking is concreet genoeg. Er liggen ongekeerde technische mogelijkheden open, die van onnoemelijk gewicht kunnen zijn voor de mensheid, doch vergeten wij ook niet, onnoemelijk vernietigend voor haar kunnen zijn, bijvoorbeeld wanneer men van prestatie overgaat tot strategie.

Ik ben van mening (voor de zuivere technici misschien helaas), dat bij dit onderwerp het geestelijke aspect niet mag ontbreken.

Men kan de vraag stellen: wat zoeken wij buiten de aarde, wat verwachten wij daar te ontdekken? Ik geloof, dat het antwoord kort kan zijn: wij weten het niet.

In dit kader kan men nadenken over het feit, dat één van de Russische ruimtevaarders na zijn terugkeer op aarde gezegd heeft: ik heb God daarbuiten niet gezien. Het kan niet anders, of men moet de conclusie eraan verbinden, dat hij wel heeft uitgekeken naar God.

Het is bij het gehele ruimtevaartproces opmerkelijk, dat een vast omlind doel niet bestaat. Zeker, prestatie en prestige op technisch gebied en strategie kan men alseen doel onderkennen, maar hetgeen de Russische ruimtevaarder gezegd heeft, doet het vermoeden rijzen, dat de psyche van de mens tijdens die ruimtereizen aan bepaalde, niet nader te omschrijven roerselen onderhevig is.

De confrontatie met de ruimte schijnt toch wel iets overweldigends te zijn. Ook wanneer men de voorgenomen reis naar de maan niet technisch bekijkt, is de vraag wat wij buiten onze aarde verwachten te vinden, zeer redelijk. En ook hier moet het antwoord zijn: wij weten het niet.

Het kan - volgens mij althans - niet anders dan nauw samenhangen met de drang, die er bij de mens bestaat om alles te onderzoeken en dan ook en overal te zoeken naar zijn eigen oorsprong.

Terugkerend tot de titelvraag, of de vluchten van bemande ruimtevaartuigen van wezenlijk belang voor de mensheid zijn, moet het antwoord een volmondig "JA" zijn. Niet alleen als een logisch gevolg van de drang om vooruit te komen, maar ook als een zoeken van de mens naar iets, wat hij nog niet kan verklaren, maar waarvan de aanwezigheid niet valt te ontkennen, nml. het verschijnsel ruimte en de daaruit voortvloeiende onderzoekingen naar de oorsprong van alles en dus ook naar de oorsprong van de mens zelf.

Jos van Loenen

BLADEREND IN MIJN ATLAS

In de vertrekhal had ik het al opgemerkt. Deze op allerlei wijzen keurige man en dat zotte kapje voor zijn rechteroog, vormden een zonderlinge combinatie. Het deed me denken aan een advertentie van een Amerikaanse whiskeystokerij. Een heer met losse stropdas, onverwachte piratentrekken en een zwarte, louche oogkap, ont-kurkte deskundig een whiskeyfles. Deze man zou er de Europese uitgave van kunnen zijn. Hij had een krachtige gestalte en onderhuidse stoerheid was in zijn gezicht verscholen. Maar dat lapje verstoorde ergerlijk een eventueel gunstige indruk. Ook mijn medepassagiers hadden het bemerkt, ongezien probeerden zij ernaar te kijken. Pas zodra allen in het vliegtuig zaten was men er aan gewend of waren de gluurders te veel in beslag genomen door de bedrijvigheid rondom het vertrek? De bewuste reiziger voelde zich zo te zien best op zijn gemak.

Het toestel was lang niet vol, ik schat dat er 'n veertig mensen voor mij zaten, links op de achterste fauteuils had zich een jong echtpaar genesteld. Naast me legde ik de krant. Bij het opsteken van alweer een sigaret zag ik de man van het lapje naar mij kijken. Hij stond op, om met uitgestoken hand naar mij toe te komen.

"Ik hoorde van de stewardess, dat U ook een Nederlander was die zich verveelde. Voilà twee redenen om kennis te maken."

"Van den Schot is mijn naam."

Na inleidend gebabbel vroeg ik hem naar zijn reisdoel.

"Ik moet naar Parijs voor mijn oog, 't is wel een vreemd gezicht hè. Al de mensen kijken me maar aan. Ik kan er toch echt niks aan doen," verzuchtte hij.

"Een ontsteking?" opperde ik nieuwsgierig, maar voorzichtig.

"Nee," liet leek wel of er iets van spijt in dat antwoord lag. "Ik wil U best vertellen waarom ik maar met één oog naar de stewardess kan kijken, maar ik denk niet dat U het zult geloven." Hij keek me verontschuldigd glimlachend aan. Ik wist niet, wat ik moest antwoorden dus glimlachte ik maar terug.

"U moet weten, ik doe in schuimrubbermatrassen, Acihu, wel eens van gehoord?" Ik loog bevestigend, dan kon hij tenminste doorgaan.

"Van een Amerikaanse relatie kreeg ik met nieuwjaar een wereldatlas gezonden, een magnifiek boekwerk. Ik bladerde er wat in en mijn oog viel op de kaart van Arabië. Toen ik beter keek ontdekte ik een vlek op het blad en voelde mijn rechter oog tranen. Bij het wegvegen van de nattigheid schoot mijn vinger in de oogkas. Mijn middelvinger leek een dikke lucifer. Ik deed mijn ooglid toe, waarna ik voelde dat het ineenschrompelde. Ik boog me weer over de kaart, het was een ovale vlek, rechts onderaan de pagina. Onder mijn wenkbrauw had ik wel iets glibberigs gevoeld. Om overtuigd te zijn ging ik voor de spiegel staan. Door aandachtig te kijken zag ik dat de holte bloedrood was, er druppelde echter niets uit, een paar rode draadjes hingen eruit, meer niet. Mijn vrouw was naar een Engelse vriendin, daarom belde ik een paar kennissen om raad. Niets geloofden ze ervan, de een lachte harder dan de ander en allemaal wensten zij me een vrolijk nieuwjaar. Te langens leste vond ik een oogarts bereid me consult te geven. Bij het binnenkomen in zijn woning trok zijn gezicht weg van verbijstering. Hij gunde me niet eens de tijd om mijn jas uit te doen, maar dwalde me direkt zijn spreekkamer in. Tijdens het onderzoek, dat minstens een half uur duurde, moest ik de hele geschiedenis vertellen. Na afloop daarvan verklaarde hij voor een compleet raadsel te staan, hij had het zelfs over een precedent in de gehele medische wetenschap."

Ondertussen had hij een sigaar opgestoken en ik verzette mijn slapende been.

"We zijn gaan zoeken in mijn kamer, de heleboel hebben we overhoop gehaald, 't tapijt centimeter voor centimeter nagepluisd, nergens konden we het vinden. Ongeveer een maand heb ik toen met zo'n lapje gelopen. Zoiets belemmert je in het contact met relaties, maar daarom niet alleen voelde ik me miserabel. In een opwelling ben ik op zekere avond naar een paragnost gegaan, aan wie ik de historie voorlegde. De conclusie die hij, na een kwartier gepeins in afzondering trok, vond ik belachelijk. Het oog ligt in een zandig oosters land.

Na het orakel betaald te hebben, bedacht ik dat ik het geld met opgewekter rendement aan een gelddraaier had kunnen geven. Maar zijn woorden bleven me bij, toen ik weer eens in die atlas bladerde. En bij het bestuderen van die vlek schoot een krankzinnige gedachte door mijn hoofd: het oog was te vinden op de plaats in die woestijn, juist waar die klad lag.

De volgende dag ging ik naar het cartografisch instituut in Leiden. Ik wilde namelijk op de beste kaarten zo nauwkeurig mogelijk de plaatsbepaling van die plek hebben. Ze verklaarden me daar zonder uitzondering voor gek, maar waren voor de grap of misschien ook voor het goede geld bereid om mee te werken. Diezelfde dag nog schafte ik mij tropenkleding aan en bracht de nodige papieren in orde: Ik moest en zou die week naar Saoedië afreizen.

Eenmaal daar aangekomen, was de consul zo bereidwillig zorg te dragen voor voldoende materiaal en dragers. Negen dagen duurde de reis naar een dorpje, dat vlak bij het te onderzoeken gebied lag. De streek die we door moesten trekken, leek me uitstekend geschikt voor het vagevuur. Een paar keer van oost naar west en wij zijn allemaal geschikt voor de hemel . . ." Hierbij drukte hij zijn bolknak uit en verzette mijn andere been.

"Ons terrein hadden we verdeeld in 84 stukken van ongeveer tien vierkante meter. Eén man zou 1½ lap per dag doorzeven. Het bleek vermoeiend en uiterst nauwkeurig werk te zijn. Een vergeten schepje zand zou de hele onderneming doen mislukken. Zelf ging ik met een tolk de dorpelingen langs. Ieder van hen stelde ik dezelfde vraag: of hij of zij op die dinsdagavond iets ongewoons aan de hemel had waargenomen. Kinderen lachten schuw, maar ook de ouders waren niet erg mededeelzaam. Een ontkennende knik of een negatief antwoord was het enige wat zij mij gaven, dagen achtereen. Op de vlakke lag niets dan zand, grind en stenen. Ik begon me al af te vragen of de mensen die mij thuis voor gek hadden verklaard, daarin geen gelijk hadden gehad. Destijds was mijn steevaste antwoord geweest, dat het hele geval dwaas was en dat je 't dan op een adequate wijze moet benaderen. Nu begon echter de twijfel bij me op te komen of zelfs maar de denkmethode bestond om zoiets op te lossen. De werkers waren een stelletje uitgeslagen kerels. Zij verkeerden in de vaste overtuiging niets te zullen vinden, dus werkten zij zo langzaam mogelijk, om meer te kunnen verdienen. Bij een hoger tempo zouden ze minder nauwgezet te werk kunnen gaan, vonden ze. En precisie was nu juist zozeer geboden. Al met al had ik na veertien dagen weinig hoop meer. Mijn pessimisme kreeg nieuw voedsel, toen na afloop bleek dat het resultaat van de enquête nihil was. Achteraf weet ik niet eens, welke conclusies ik had moeten trekken indien iemand inderdaad iets vreemds had gezien. De twintigste middag na aankomst begon ik mijn koffers te pakken. Er waren nog vijf stukken te zeven over, te weinig om illusies te koesteren. Op weg om afscheid te nemen van het dorpshoofd rende een van de arbeiders mij achterop. -Mijnheer! Mijnheer! Ik geloof dat we het gevonden hebben! schreeuwde hij. En niet te geloven, zij hadden m'n nu zanderige oog opgegraven. Ik stopte het in een bijou-doodsje en ben spoorlags vertrokken."

De stewardess had ons al gewaarschuwd de riemen om te gespen; we zaten een paar honderd meter van Le Bourget af.

"Wat gaat U nu doen in Parijs?" vroeg ik.

"De oogarts bij wie ik al eerder geweest ben heb ik opgebeld. Zijn collega, professor Martinou had hij al op de hoogte gebracht van mijn situatie. Samen zullen zij het oog schoonmaken en proberen d.m.v. een operatie het weer te laten functioneren." Een kleine schok en we waren weer op vaste grond. We wisselden visitekaartjes. Hij stond op: "Ik zal blij zijn dat nare oogkapje eindelijk 'ns af te kunnen doen, tot ziens."

Hij drukte mijn hand en liep naar zijn plaats om een citybag te pakken.

Harry Broekman

EXAMENRESULTATEN

Hieronder vindt U dan de lijst van gelukkigen, die het dit jaar voor elkaar hebben gekregen hun einddiploma te bemachtigen.

GYMNASIUM alpha

Thom van der Goot
Hans van Lent
Hans Spoelstra
Igno Woltring

GYMNASIUM beta

Marjo Dieters
Olga Doeve
Marlies Meijman
Ineke Velzing
Nelly Wognum
Jan Dijkman
Ton de Jong
Peter Lestrade
Paul Michels
Thijs Michels
Gerard de Rooij
Pieter Schillemans
Kees van Tol
Bart v.d. Wateringen

H B S - A

Marijke Blommaert
Ria Haer
Willy van Hal
Pauline Huijerman
Emmy Kieft
Annet Mittelmeijer
Margreet Salentijn
Margriet Schreurs
Marian Slijper
Saskia Streng
Arno Böckling
Harry Broekman
Juil van Domk
Joseph Evers
Roy Ferouge
Ted van Hall
Joop Homan
Hans Jaspers
Hans Mast
Guus Nijsten
Eddy Oosterbaan
Frans Pruijt
Luuk Scholing

H B S - B

Saskia Bleijs
Yvonne van Ham
Ans Marks
Cilly Puijk
Anja Schoof
Maria Uffink
Bernadette Vleerlaag
Ko Ibo
Henk Bierstee
Fred Collewyn
Huub Haaker
Peter Kenter
Thom van Kooten
Hemmie Kruse
Jacques Peper
Albert Plas
Frans Rietmeijer
Peter Rijkenberg
Kees Sol
Jan Spiekerman
Peter van Veen

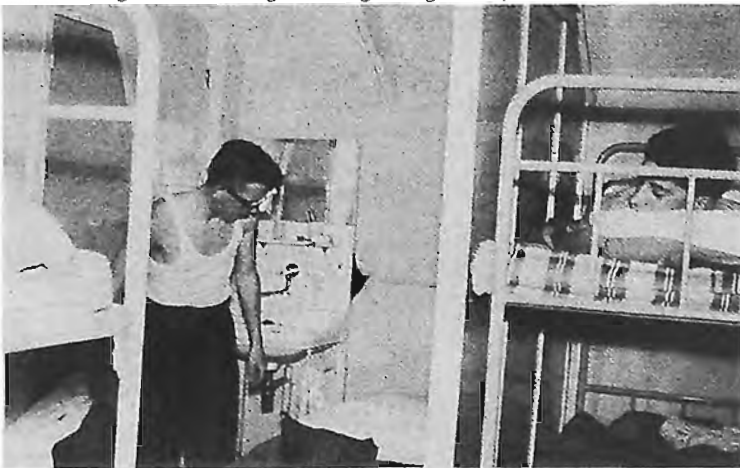
PROFICIAT !!

Werkweek

vertrek gunstig verlopen
reis met bus gunstig verlopen
aankomst op bouvigne gunstig verlopen
begroeting door mej. m.kock gunstig verlopen
korte inleiding door de konrektor gunstig verlopen
slaapplaatsen in orde maken gunstig verlopen
middagmaal gunstig verlopen
lezing door prof.dr. j.stieger pr. gunstig verlopen
verstrekken van de werkopdrachten gunstig verlopen
avondmaal gunstig verlopen
la commare secca van bernardo bertolucci gunstig verlopen
dagsluiting gunstig verlopen
nacht gunstig verlopen
(de maandag is over 't algemeen gunstig verlopen)

opstaan en aankleden gunstig verlopen
h. mis gunstig verlopen
ontbijt gunstig verlopen
lezing door prof.dr. j.stieger gunstig verlopen
middagmaal gunstig verlopen
lezing door dr. g.ruygrok o.f.m. gunstig verlopen
avondmaal gunstig verlopen
over en met muziek door p. bartels gunstig verlopen
dagsluiting gunstig verlopen
uitkleden en nacht gunstig verlopen
(de dinsdag is over 't algemeen gunstig verlopen)

ontwaken opstaan wassen en aankleden gunstig verlopen
h. mis gunstig verlopen
ontbijt gunstig verlopen
lezing door drs. th.van der linden pr. gunstig verlopen
middagmaal gunstig verlopen
sportmiddag gunstig verlopen
avondmaal gunstig verlopen
het voltooiën van de werkstukken gunstig verlopen
dagsluiting gunstig verlopen
ontkleden en nacht gunstig verlopen
(de woensdag is over 't algemeen gunstig verlopen)

p.s. óók gunstig verlopen:

verslagen maken, koffie drinken, vrije tijd, het weer, negers, koladrinken, niets doen, wandelen, lachen, lopen, zitten, deuren openen, deuren sluiten, meesters verwijderen, brillen schoonmaken, veters vastmaken, haar kammen, nagels vijlen, praten, zwijgen, enz. enz. --- tonny huysman

opstaan en toilet maken gunstig verlopen
h. mis gunstig verlopen
ontbijt gunstig verlopen
lezing door prof.dr. th. beemer pr. gunstig verlopen
middagmaal gunstig verlopen
diskussies in gespreksgroepen gunstig verlopen
avondmaal gunstig verlopen
programmaloze avond gunstig verlopen
dagsluiting gunstig verlopen
toilet afmaken en nacht gunstig verlopen
(de donderdag is over 't algemeen gunstig verlopen)

opstanding en aankleding gunstig verlopen
h. mis gunstig verlopen
ontbijt gunstig verlopen
lezing door w. de graaf pr. gunstig verlopen
lezing door drs. j. hoving gunstig verlopen
middagmaal gunstig verlopen
forumgesprekken gunstig verlopen
avondmaal gunstig verlopen
slotavond met eigen in de werkweek voorbereide kabaret
gunstig verlopen

dagsluiting gunstig verlopen
uitkleding en nacht gunstig verlopen
(de vrijdag is over 't algemeen gunstig verlopen)

wakker worden en kleden gunstig verlopen
h. mis gunstig verlopen
ontbijt gunstig verlopen
terugblik op de werkweek gunstig verlopen
afscheid van bouvigne gunstig verlopen
vertrek gunstig verlopen
reis met bus gunstig verlopen
aankomst bij lyceum gunstig verlopen
(de zaterdag is over het algemeen gunstig verlopen)

korte samenvatting van het voorafgaande:
- werkweek 65 gunstig verlopen -

Kloris en Roosje

(60 en 15 jr)

voor I. en C.

Kloris maakte Roosje
voortdurend nog 't hof,
"Pas op," zo zeide Roosje,
"dat levert roddelstof."
"Och, mijn kleine Roosje,
al zijn mijn ogen zwak,
al heb ik kleine gaatjes
in mijn zondagse pak,
tòch kan ik u beminnen,
tòch laat bij mij 't vuur
ach, Roosje, wil toch zinnen,
op liefde in dit uur"
Doch Roosje snelde henen
en liet haar Kloris staan;
ze nam maar gauw de benen,
van 't "opaatje" vandaan

Ruby Rosenthal - 3 d

SE IS TE SJIEK FOAR JOU

"Nee jèn, as ik 't voar 't zegge het, dannn"
"Ma hou op met dat gezeur, ik word er gek van!"
Maar de ma in kwestie ging onverstoort voort: "In je eigenste binnenste denk je toch: Sij is veels te sjiek voar mai. Jèn, je sal je goeie moeder straks dankbaar sijn voar dese raat: trou niet met haor. Wee-je, se mot allenig 'n stadsjochie, jauw niet."

Kwaad sloeg Jan de deur dicht en stapte op zijn fiets. Was Mia te duur voor hem? Ach, als hij alles in aanmerking nam: ja! Je kon Mia niet krijgen voor "n sakkie petat en bal gehakt". Mia beschouwde 'uit 't vuissie' als iets minderwaardigs. Jans devies was daarentegen: Als de honger 't hoogst is, is de petatman nabij. Hij keek naar zijn fiets, een rammelend gevaarte, zonder remmen en meer roest dan fiets. Toch reed hij, en dat was 't voornaamste. Nog een paar maanden geduld, en hij zou genoeg gespaard hebben voor het nieuwste merk brommer van Honda Zou gespaard hebben, ja, als Mia er niet was geweest. Hij herinnerde zich nog die eerste keer dat hij haar had gevraagd of ze mee wou naar de film. Mia had toen enthousiast "ja" geknikt, en erbij gevoegd: "En we eten wat na afloop, hè?" "Natuurlijk," had hij er groots op geantwoord. Maar hoe vreemd had Mia gekeken, toen hij na afloop van de film met een zakje petat was komen aandragen.

"Oh, eh, ik dacht een klein dineetje, of zo"
"Oh ja," was toen zijn plompe antwoord geweest, „hm, nou, dan zal ik eens kijken of mijn spaarvarken dat goedvindt"
"Jouw spaarvarken?????" "Ja, ik spaar voor een Honda." "Oh".

eerst vanavond lacht tonny. Hij lacht met rode ogen en wij lachen mee om het dwa-ge dedoe van vanavond. De emmer braaksel, de hoop vuile zakdoeken en de snippers papier, met de daarop tot uitdrukking gebrachte vertwijfeling en later walging, zijn vergeten. We lachen om de flauwe moppen, die verteld worden; we lachen maar om alles, anders blijven we huilen. Iedereen lijkt opgelucht, maar dan opeens loopt marianne huilend de kamer uit. We kijken elkaar verbaasd aan, wat heeft die nu? Marianne waarom huil je? De feeststemming is weer helemaal terug, alsof we al niet genoeg gehad hadden vanavond.

Om half negen waren we aangekomen, vol goede moed en bezweet van de bijna eindeloze rit naar geuzenveld. Na de door ellens gereserveerdheid wat geforceerd vrolijke begroeting, met slecht geplaatste clichégrapjes, gingen we de kamer in. Het was er benauwd door de sigarettenrook en de vislucht, die neerstreek uit de boven onze hoofden hangende visnetten. Een groot deel van de stoelen was al bezet door een aantal langharige wezens van beiderlei kunne. De gespeelde onverschilligheid van de jongens kon toch niet helemaal het vijandige in hun blik verbergen. We vroegen ons af, wat zij hier deden. Een feeststemming was er allerminst, iedereen keek schichtig rond, wachtte af en dronk (te veel?). Ondertussen telde ik de aanwezigen, ik kwam tot 18, twaalf jongens en zes meisjes. Dat was een aardige verhouding, dat kon heel leuk worden, de vraag was alleen: wanneer?

Er moest iemand beginnen, en het was danook vanzelfsprekend, dat ellen als gastvrouw het feest opende; minder vanzelfsprekend was het echter voor ons, dat zij begon te dansen met een zekere bert, want wij wisten toen nog niet, dat tonny 'uit' en bert 'in' was. Tonny wist dit kennelijk ook niet, want hij werd bleek, klemde zijn kaken op elkaar en vloekte binnensmonds. Met een mengeling van kwaadheid en verwondering in zijn ogen, keek hij naar Ellen, dan zakte hij terug in zijn stoel en sloeg z'n handen voor zijn ogen.

Ik ging naar Marianne toe, en vroeg haar ten dans, de weinig enthousiaste manier waarop zij ja zei, beloofde ook voor mij weinig goeds. Krampachtig probeerde ik een gesprek te beginnen, zonder resultaat, zij wendde haar gezicht steeds af. Haar grote donkere ogen stonden droevig in het bleke gezicht, en haar anders zo lieve mond was samengeknepen tot een rose streep.

Het leek, alsof zij, zich bewust van haar aantrekkelijkheid, voor mij poseerde, en ik tekende alles op in mijn geheugen, voor het geval ik haar nooit meer van zo dicht bij zou zien. Ik werd opgeschrikt uit mijn mijmeringen door tonny, die tegen me aanviel, hij had de fles rum die hij voor ellen had meegebracht bijna helemaal leeg gedronken. Huub trok hem de fles uit zijn handen en hij zakte als een zoutzak neer in de stoel.

De rum steeg langzaam naar zijn hoofd, zijn ogen werden vochtig, en even later vloeiden grote dronkenmanstranen over zijn wangen, hij huilde om het verlies van ellen, die voor hem wekenlang het symbool van schoonheid en lieflijkheid was geweest. Wij brachten hem naar boven, waar de moeder van ellen zich over hem ontfermde.

Het feest was geruisloos als mijn fiets in elkaar gezakt, iedereen probeerde krampachtig er nog iets van te maken, het lukte niet meer.

Nog even hebben we gelachen om mouse, die, half dronken, een stunt wilde uithalen, en naar haarlem wilde zwemmen. Hij werd echter even later door zijn vader afgehaald en toen restte ons niets meer dan een doffe verveling.

Huub, sybke en lex gingen naar huis, ik zou op tonny wachten, ik zocht dus maar een gemakkelijke stoel uit en . . . viel in slaap.

Ik werd wakker, doordat joke mij op mijn schouder klopte, en een sigaret vroeg. Het was inmiddels twaalf uur, en ik ging boven eens kijken hoe het met tonny was. Hij was wat ontuchtend en opgevrolijkt door ellens moeder, die de hele avond bij hem was geweest.

Iedereen ging naar huis, maar wij zaten nog samen met joke, budy en marianne, die bij ellen bleven slapen, op het kleine slaapkamertje na te praten. Nadat ook marianne, na de huilbui (waarom?) weer wat opgevrolijkt was, zijn wij maar naar huis gegaan, morgen is er een nieuwe dag, dan zullen wij lachen.... (zie boven)....

Z E L F B E D R O G

(bij voorkeur te lezen als men in de spiegel kijkt)

Ik zie mijzelf in de spiegel.
Ik zie dat mijn das bij mijn jas hoort
Ik zie ook dat mijn gezicht bij mijn
karakter hoort
hoewel ik het oppervlakkig ken.

Ik zie mijzelf in de spiegel
Ik merk dat ik mijzelf bedrieg als ik dat doe
Ik weet dat de spiegel
mij iets op de mouw speldt
en dat hij meedogenloos is.

Ik zie mijzelf in de spiegel
Ik kijk mijzelf verwijtend en ondoordringbaar aan
Ik zie de andere IK,
die anders is dan ikzelf;
ikzelf ben niets.

crasion 5c

Reacties op

Lieve Ciel en Anneke,

Hoewel jullie mij van een ongelijk, dat ik niet heb, wilt overtuigen en dat probeert te doen door nogmaals alle objectiviteit in de sloot te gooien, en als voorbeelden onzinnige uitersten aan te voeren, moet het mij van het hart dat jullie brief zo uitstekend gesteld was, dat mijn achting voor jullie aanzienlijk gestegen is.

Van een vrij kinderachtige manier van schrijven hebben jullie binnen een zo korte tijd dat het bijna ongeloofwaardig is, een stijl ontwikkeld die zo volwassen mannelijk is, dat ik als ik iets dergelijks bezat, mijn pet ervoor af zou nemen.

Al zouden jullie doelbewust in deze trant geschreven hebben, dan nog is het een geweldige prestatie, dat jullie naar believen in een bepaalde stijl kunnen schrijven.

Wat het artikel van Chroestjow betreft dat jullie misschien ergens in dit nummer zult aantreffen nog dit: dit is geen aangenomen uitdaging. Ik had al langer het plan iets over hem te schrijven. Wie daarop een kritiek wil schrijven, mag dat doen. Dat is ieders recht.

Lieve meisjes, ik hoop dat jullie hiermee tevredengesteld zijn.

Matthee Verdaasdonk. -

nikita s. chroestjow

In het korte bestek dat ik ter beschikking heb, is het onmogelijk een volledige biografie van Chroestjow te schrijven. Ik zal mij dan ook beperken tot de hoofdzaken, te weten de politieke activiteiten van Chroestjow, en zal zijn particuliere leven om boven genoemde reden en omdat de gegevens waarover wij beschikken onvolledig en onbetrouwbaar zijn, achterwege laten. Eerst wil ik in het kort de politieke carrière van Chroestjow bezien.

De twintigjarige Nikita Chroestjow sloot zich in 1918 aan bij de communistische partij. Hij deed zijn intrede in de Russische geschiedenis, toen hij de leiding kreeg van een boeren-comité dat de grote landgoederen bij zijn geboortedorp Kalinowka moest verdelen.

In 1925 was hij als afgevaardigde op een partijcongres aanwezig. In 1932 werd hij tweede secretaris van het Moskouse partijcomité, en in 1938 eerste secretaris van de Oekraïense communistische partij. In deze functie heeft hij Stalin geholpen met zijn zuiveringsacties. Doordat hij dit op de door Stalin gewenste wrede manier deed, was hij ervan verzekerd dat hij snelle promotie in de partij zou maken.

1949 was voor hem van grote betekenis. Hij verliet toen de Oekraïne en werd eerste secretaris van het partijcomité in Moskou. In 1953, na de dood van Stalin, kreeg hij als deelgenoot van het collectieve leiderschap, reeds een belangrijke macht.

Toen hij in 1958 ook nog regeringsleider werd, had hij de absolute macht. Hij moest nu alleen proberen door de Opperste Sowjet en de partij heen te laveren. Met zijn sluwheid is hem dat 6 à 7 jaar gelukt.

Door de grote macht die hij als dictator had, kon Chroestjow zijn politiek een eigen gezicht geven. De belangrijkste omwentelingen, die door hem, of mede dank zij hem, tot stand zijn gebracht, liggen voor het grootste deel op drie gebieden: binnenlandse aangelegenheden, de verhouding Oost-West en de positie van de Sowjet-Unie ten opzichte van derde landen in het communistische blok.

DE DESTALINISATIE IN DE SOWJET-UNIE

Na de dood van Stalin voelden de meeste politieke figuren in de Sowjet-Unie wel aan, dat de toestanden die de overleden dictator geschapen had, onhoudbaar waren. Verscheidenen probeerden de macht te grijpen door met fraaie hervormingsplannen en beloftes te komen. Chroestjow was echter de enige, die de zaak in haar kern durfde aanpakken. Die kern was Stalin.

Chroestjow begon hem op genadeloze wijze af te breken. In de befaamde rede van februari 1956 kondigde hij de vergruizing aan van de ijdele despoot. Het land was geschrokken, maar aanvaardde het. Nu, na zijn val, mogen we wel zeggen dat er niets meer van Stalin over is. Er is wel eens beweerd, dat Chroestjow zich de rede van '56 heeft laten opdringen. Ik moet toegeven, dat het hem niet gemakkelijk zal

ondergaan. Men kan nu zeggen, dat door Chroestjow de volken van de onderdrukte landen van Oost-Europa een zodanige vrijheid hebben gekregen, dat het nu mogelijk wordt, in zeer beperkte mate, toenadering te zoeken tot West-Europa. Dat dit niet alleen uit de goede wil van Chroestjow is voortgekomen, zal men begrijpen als men een andere ontwikkeling in het communistische blok, waardoor ook Rusland zelf toenadering tot het Westen zoekt, kent, namelijk de Chinese afscheiding.

Het Chinese schisma, dat ook enkele andere communistische landen met zich heeft meegetrokken, is niet door Chroestjow alleen veroorzaakt. Zijn politiek heeft ertoe geleid, heeft het bevorderd. Men kan van een zo grote staat als China niet verwachten, dat die zich de wet door een ander laat voorschrijven. Door zijn politiek van destalinisatie heeft Chroestjow, doordat uit die destalinisatie een ideologische kwestie ontstond, China een prachtige aanleiding in de hand gegeven. Doch niet alleen het ideologische geschil heeft geleid tot afscheiding van China. Chroestjow moest de hulp op technisch en financieel gebied aan de Chinese communisten beperken, omdat hij de nieuwe staten in Afrika en Azië terwille van zijn positie in de wereld moest steunen. Wie het geld heeft, heeft de macht. Zo ook in China.

Door het ontbreken van financiële pressie was natuurlijk de macht van de Sowjet-Unie over China verminderd. De realist Chroestjow heeft bijtijds zijn conclusies getrokken en is derhalve de weg gaan bewandelen van toegeven aan de wensen van de satellietstaten, die hij hierdoor tot steun hoopte te krijgen. Ook met betrekking tot deze satellietstaten is zijn grote verdienste dus geweest, dat hij deze landen van een onderdrukking heeft verlost.

Het Chinese schisma dat - met Chroestjows medewerking - tot een verbetering van de toestand in de Oosteuropese landen heeft geleid, heeft echter ook in een andere verhouding veel verbetering teweeggebracht, n.l.:

DE VERHOUDING OOST - WEST

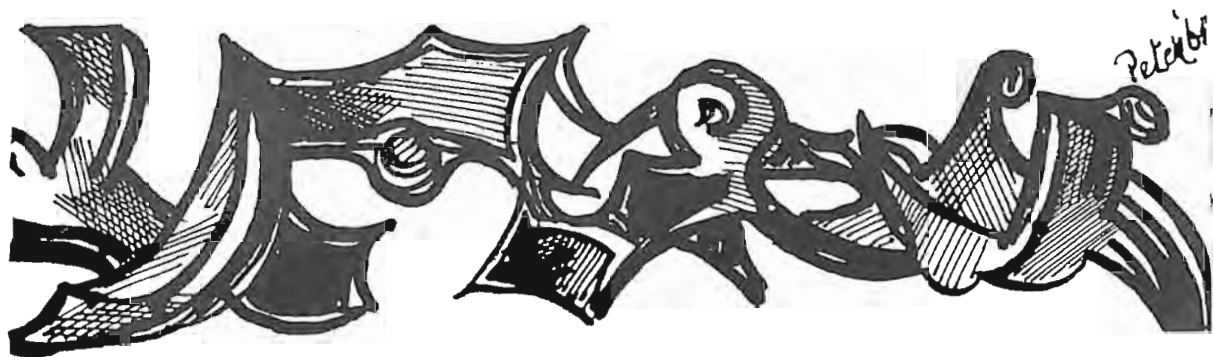
Zoals het Russische volk zich na de dood van Stalin opgelucht voelde, zo voelde ook de rest van de wereld een grote opluchting. Hoewel men van te voren niet wist, wat voor een politiek de nieuwe Sowjet-leiders zouden gaan voeren, was er toch de verwachting van ontspanning.

In 1955 werd het einde van de koude oorlog uit de Stalinperiode aangekondigd. Om hun goede wil te tonen, kwamen de Russen overeen, dat Oostenrijk gedemilitariseerd zou worden. De tekenen waren dus hoopvol. Tijdens zijn rede van 1956 verwiëp Chroestjow het denkbeeld, dat een oorlog met de kapitalistische landen onvermijdelijk was. Hij stelde hiervoor het beginsel van de vreedzame coëxistentie. Doch: de aanvankelijke ontspanning werd niet voortgezet. De koude oorlog was nog niet afgelopen. Er waren vele ogenblikken, dat een oorlogsdreiging tussen Oost en West de wereld benauwde. De schuld daarvan werd aan Chroestjow gegeven. Of deze nu werkelijk de schuld had of niet, door het blinde, naïeve anti-communisme werd hij als enige schuldige beschouwd.

Het kan niet worden ontkend, dat hij soms inderdaad de oorzaak van spanningen was. En ook is het waar, dat hij er wel eens kinderachtige scheldpartijen op nahield, die de toestand niet ten goede kwamen. Toch geloof ik, dat hij werkelijk vreedzame coëxistentie wilde.

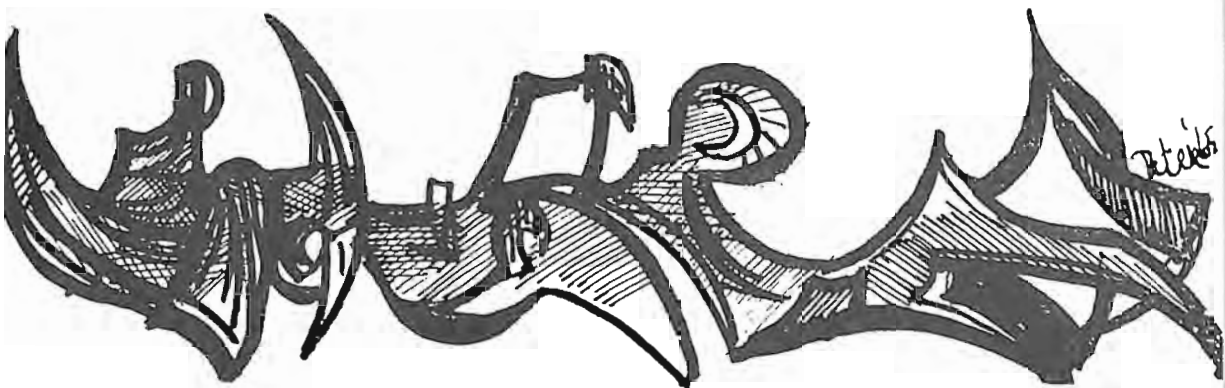
Als we de mogelijkheden van een tot elkaar komen van Oost en West bezien, dan blijkt dat die er niet veel geweest zijn. Voor een oplossing van de kwestie-Berlijn bijvoorbeeld, werden altijd onmogelijke voorwaarden gesteld. De prestige-oorlog tussen de V.S. en de U.S.S.R. liet geen ruimte tot het doen van grote concessies. Niet van de zijde van Amerika, maar ook niet van de zijde van Rusland. Daarbij komt nog, dat een starre houding van Chroestjow in de hand werd gewerkt door het gebrek aan diplomatie van president Eisenhower. Eisenhower was een soldaat, geen politicus. Van de onkunde van Ike maakte Chroestjow heel handig gebruik om zijn positie te verstevigen, hetgeen natuurlijk ook niet bijgedragen heeft tot ontspanning, maar wat wil men: politiek is politiek.

zijn gevallen die rede uit te spreken, maar toch geloof ik wel, dat hij uit overtuiging gesproken heeft, gezien de ontwikkelingen die zich in de Sowjet-Unie hebben voorgedaan. De grondigheid waarmee hij te werk is gegaan, spreekt hier voor zichzelf. Het is zelfs zo, dat hij te negatief heeft geoordeeld: hijzelf heeft dat blijkbaar ook gevoeld, zoals uit zijn laatste uitlatingen blijkt. Men kan bijvoorbeeld niet ontkennen, dat Stalin in de Tweede Wereldoorlog een belangrijke rol heeft gespeeld. De grootste fout die Chroestjow gemaakt heeft, is dat hij de door zijn destalinisatieprogramma ontstane hiaten inzake de leiding van de communistische beweging, niet heeft opgevuld. De methode van leiding, zoals Stalin die toepaste heeft hij veroordeeld, maar hij heeft er - en dat is toch een eerste vereiste voor een leider - geen betere voor in de plaats gesteld. Een andere, door hem verkeerd aangepakte zaak, is de landbouw. Chroestjow heeft verschillende malen andere systemen laten toepassen om een grotere oogst te verkrijgen. Het resultaat was ontoereikend of catastrofaal. Zoals men ziet, zijn zijn bemoeienissen in eigen land niet bijster geslaagd. Dat is dan ook een van de voornaamste redenen van zijn val geweest. Maar stellen wij hier tegenover dat de industriële productie een sterke stijging vertoonde, en dat door zijn toedoen het accent meer op de consumptiegoederenindustrie werd gelegd, dan zien we dat Chroestjow voor zijn volk gestreefd heeft naar een hogere levensstandaard. Hij is daarin, ten dele, geslaagd. Ondanks de vele mislukkingen kan de conclusie zijn, dat Chroestjow zijn land veel goed heeft gedaan. Hij heeft van een politiestaat een leefbaar land gemaakt. Hij had niet de capaciteiten van een groot maatschappelijk en sociaal hervormer, maar hij heeft de grondslag gelegd voor een nieuw Rusland. Dat is zijn grote verdienste.

DE VERHOUDING TOT DE ANDERE LANDEN VAN HET COMMUNISTISCHE BLOK

De verhouding van Rusland tot de andere communistische staten was er een van overmacht van de Sowjet-Unie op die staten. Deze overmacht werd door Stalin, op welke wijze dan ook, gehandhaafd. Het is te begrijpen, dat dit in die landen tot verzet leidde. Chroestjow heeft dat ingezien. Hij heeft in de loop der jaren een steeds grotere vrijheid van die staten ten opzichte van Rusland en de rest van de wereld toegelaten. In 1956 heeft een opstand in Polen hem gedwongen dit te doen. Of liever gezegd: van hem geëist dit te doen. Hij stemde toe. In Hongarije gebeurde hetzelfde. Ook hier werd de Hongaarse communistische partij als de gelijke van die van Moskou geaccepteerd. Chroestjow stond echter niet toe, dat het hele communistische stelsel in Hongarije werd afgeschaft. Die eis heeft hij bloedig terzijde gelegd. Tito, die ook onder Stalin een grote onafhankelijkheid van Rusland verkreeg, heeft deze ontwikkeling van het ontstaan van een nationaal communisme natuurlijk met groot genoegen gadeslagen. De verhouding van Zuid-Slavië en de Sowjet-Unie, die vlak na het Stalinistische tijdperk niet bepaald gezond was, heeft later - en dit staat in verband met de ontwikkelingen in de rest van Oost-Europa - een grote verbetering

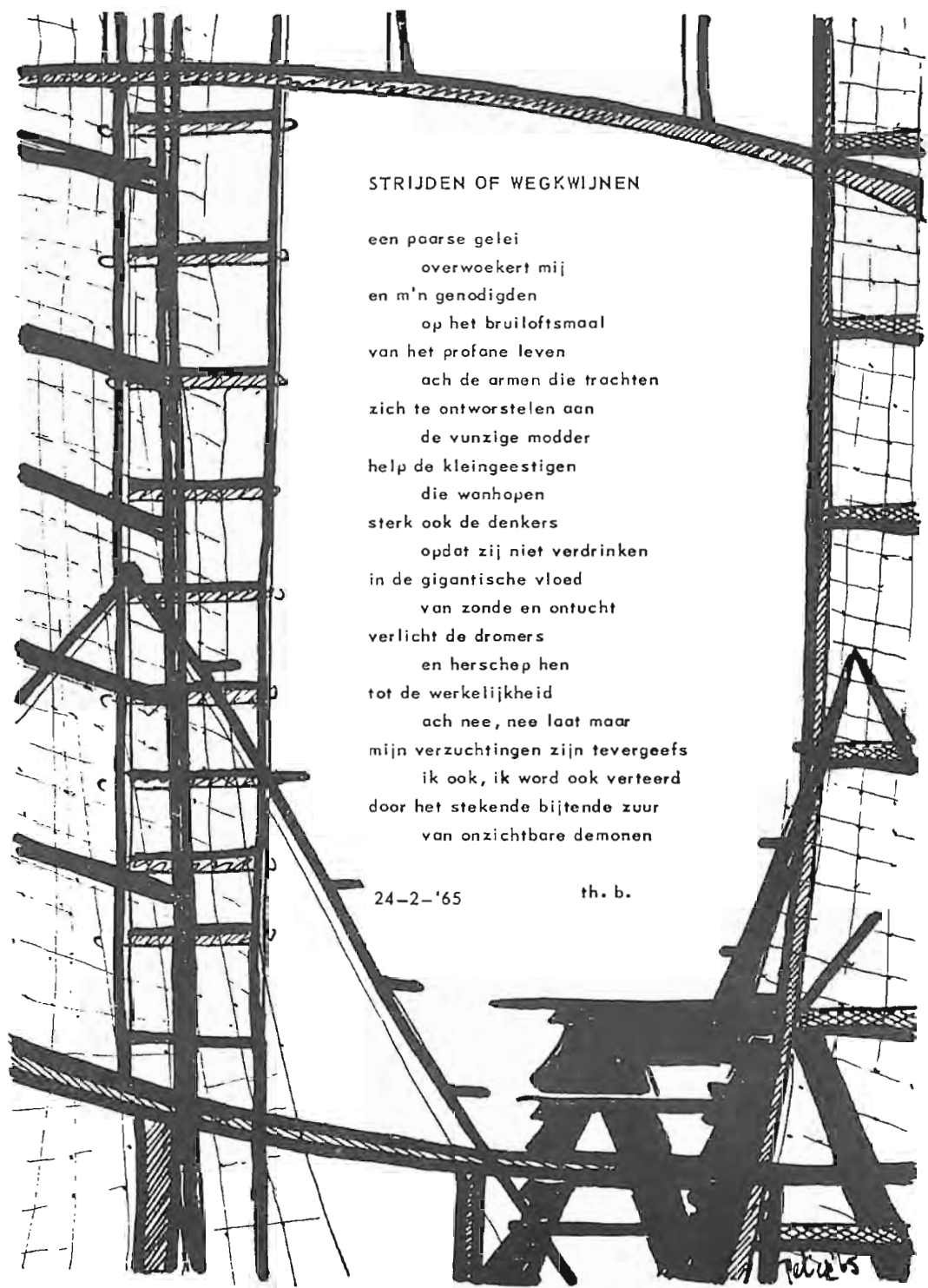
Het wereldbeeld zag er dus niet zo rooskleurig uit. Er hebben zich nu in de geschiedenis twee ontwikkelingen voorgedaan, die Chroestjows politiek van vreedzaam naast elkaar bestaan hebben bevorderd en waaruit reeds belangrijke verbeteringen zijn voortgekomen. Hiermee wil ik uiteraard niet zeggen, dat Chroestjow alléén die ontspanning heeft bereikt. Dat zal wel duidelijk zijn, als men die twee nieuwe factoren op wereldpolitiek terrein kent. Deze factoren zijn: het reeds genoemde Chinese schisma en de verkiezing van John F. Kennedy tot president van de U.S.A. Aan Kennedy had Chroestjow een gelijkwaardig tegenstander. Hoewel het er in het begin niet op leek, dat er verbetering in de situatie zou komen, voelde men toch dat met het nieuwe Amerikaanse bewind de kans op ontspanning gestegen was, omdat Kennedy in zijn grote redevoeringen steeds op vrede hamerde. Doch hoe zwaar was de teleurstelling die de wereld te verwerken kreeg na zijn ontmoeting met Chroestjow in Wenen. Chroestjow had Kennedy van een koude kermis doen thuiskomen. Men had hier echter niet anders mogen verwachten, want zou Chroestjow niet eerst eens Kennedy op de proef willen stellen? De crisis om Berlijn heeft na Wenen een verscherping ondergaan, die zeker aan Chroestjow te wijten is. Wij denken aan de invasie op Cuba. Wat anders dan een negatieve reactie kon men hierop van Chroestjow verwachten? Gunstig verliepen de ontwikkelingen dus niet, totdat het grote keerpunt kwam. De crisis om Cuba. Kennedy maande Chroestjow met alle middelen om de raketten die Rusland daar gestationeerd had, te verwijderen. Kennedy stond sterk, de Russische leider niet. De grote moed van Kennedy om zo'n gevaarlijk spel te spelen en de moed van Chroestjow om toe te geven, hebben uit de oorlogsdreiging een goede verstandhouding doen ontstaan. Er was nu een smal pad om ontspanning te verkrijgen. Dat pad is sindsdien door Chroestjow en Kennedy breder gemaakt. Men was van beide zijden bereid tot het doen van concessies.

Twee mensen, de ene vermoord, de andere afgezet, zullen als er over vrede gesproken wordt, niet zonder elkaar genoemd kunnen worden:

JOHN FITZGERALD KENNEDY

en NIKITA S. CHROESTJOW.

Matthee Verdaasdonk

STRIJDEN OF WEGKWIJNEN

een paarse gelei
overwoekert mij
en m'n genodigden
op het bruiloftsmaal
van het profane leven
ach de armen die trachten
zich te ontworstelen aan
de vunzige modder
help de kleingeestigen
die wanhopen
sterk ook de denkers
opdat zij niet verdrinken
in de gigantische vloed
van zonde en ontucht
verlicht de dromers
en herschep hen
tot de werkelijkheid
ach nee, nee laat maar
mijn verzuchtingen zijn tevergeefs
ik ook, ik word ook verteerd
door het stekende bijtende zuur
van onzichtbare demonen

24-2-'65

th. b.

de gef

Daar gaat Sjarrel van Conickziel.

Ze zeggen, dat je GEK bent Sjarrel. Jij met je grauwe touwhaar en je eeuwige stoppelbaard, met je troebele ogen - men zegt (nee, niet ik Sjarrel, nee niet ik) dat je de tiefus hebt, dat je verkankert - die altijd vol water staan.

Vroeger zei men tegen mij: Sjarrel is een menseneater; hij pakt kleine kinderen, die langs zijn huis komen, bij hun haren en eet ze op, en ik liep drie straten om.

Later vertelde men van je dat je een dief was, omdat je een brood van de bakker had genomen om de vogeltjes te voeren.

Ja, je bent een dierenvriend, Sjarrel. Je vindt bij hen vriendschap. Je beschermt ze tegen onverlaten; de politie nam je eens in arrest omdat je een been brak van boer Zavelaar, die vlak voor jouw ogen een konijn langzaam, heel langzaam (en met een sadistische grijns-lach op zijn gezicht) de nek omdraaide, in plaats van het met een nekslag ineens af te maken.

Acht was je en jullie speelden in de weiden buiten ons dorp. Zavelaar kwam langs met paard en wagen. Een van jullie gooide met steentjes naar het paard (niet jij Sjarrel, jij bent een dierenvriend) totdat het dier ophol sloeg. Enkele uren later kwam Zavelaar terug. Hij greep jou, gooide je op de grond en schopte je tot het bloed uit je mond sijpelde.

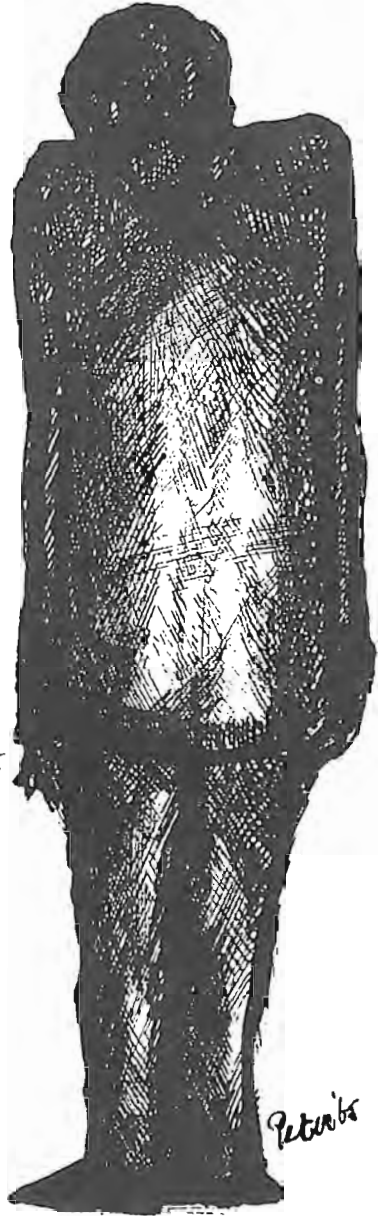
Toen je weer vrij was, wilde je Zavelaar ook langzaam heel langzaam de nek omdraaien, maar ik wist dit uit je hoofd te praten. Althans dat dacht ik

Enkele dagen later trof men Zavelaar en zijn vrouw aan in de kelder, hangend. Vijftien jaar heb ik je toen niet meer gezien, tot op een dag was je er, grijs, 25 jaar ouder en afgeleefder, weer. Je was meteen weer de zot, de dorpsgek, waar kinderen van griezelden, volwassenen mee spotten.

Een krachtige, jonge kerel moet je geweest zijn, Sjarrel, graag gezien op kermis en bij de meisjes. Bij vechtpartijtjes met mannen uit naburige dorpen werd je altijd gevreesd. De wereldoorlog kwam en je werd gewond aan je hoofd door een rondvliegende granaatscherf. Sindsdien was je niet meer de Sjarrel van voorheen; het was of er een levensader in je was doorgesneden en je voortleefde zonder werkelijk aanwezig te zijn. De mensen spuugden op je, dronken lieden scholden: "Nondepie Sjarrel," nee niet nondepie Sjarrel, maar nondepie geest van Sjarrel. Ja, je bent de geest van Sjarrel, donder op geest, geef ons weer de oude Sjarrel."

... En dan haalden ze herinneringen op aan Sjarrel-mens. Goedwillenden kregen het voor elkaar, dat je in het zottenhuis kwam. Je was er gauw weer uit. Napoleon wilde, dat je zijn onderdaan was en thee voor hem ging halen, maar dit kon niet, want jij, de grote Lenin, was aan het krijgertje spelen met tsaar Peter. Verbolgen Napoleon organiseerde een rel en de ziekenbroeders gooiden jou het huis uit.

Zo sukkel je nu al jaren in ons dorp voort. Ik zie je zo voor me uit lopen en denk: Kijk daar gaat Sjarrel van Coningsbergen. De mensen zeggen dat hij GEK is.....

Peter's

Kroniek

- 8-4 Weet U het nog? Zo lang geleden, zo STOrmAchtig. Wat? De STOA natuurlijk.
- 15-4 Een maand (!) na de paasproefwerken kregen we dan de paasvakantie.
- 3-5 De laatste loodjes..... begonnen vandaag, mag het na 17 dagen rust?
- 5-5 Het kan niet op, twee dagen naar school en dan weer een dag vrij. Het was dan ook beVRIJdingsdag.
- 6-5 We varen allemaal in hetzelfde bootje. Dat brachten degenen die vandaag in de boten van de zeilcursus stapten in praktijk.
- 10-5 Aardrijkskunde in Cinema West, waar dhr. Lepelaars meer applaus kreeg bij zijn binnenkomst dan de film op zijn einde, maar dit zagen slechts de eerste vier klassen.
- 17-5 Stil op de kleine cour, stil in school, omdat er leraren en.... de vijfde klassers weg waren: de werrekweek.
- 22-5
- 27-5 Vrij, Soiree. Geen soiree, geen vrij. Pardon. Wel vrij maar geen Soiree.
- 1-6 Weer van die kleine meisjes en kereltjes op school: onze toekomstige eindkandidaten, die nu slechts het toelatingsexamen prolongeerden.
- Waarschijnlijk liet mijnheer Lepelaars daarom de vlag uit, niet aan een vlaggestok, zoals wij dat doen, maar men moet er een nekkramp van overhouden, daarom maar aan het plafond.
- Om deze dag dan helemaal goed te maken kregen de eerste drie klassen de tien geboden onderwezen, niet op school maar in C.W.
- 4-6 U gelooft me vast niet (vast en zeker omdat u er niet bij was), maar vandaag, tenminste vanavond, was het : Soirée. De tweede binnen één schooljaar!
- 5-6 Nauwelijks was de Soirée afgelopen of men kon luilak beginnen te vieren, en als men hiermee klaar was, kon men bedenken dat het vakantie was.
- 9-6 Vakantie was een te groot woord voor deze voor de meesten minder dan twaalf vrije lesuren durende onderbreking; daarom begonnen vandaag de allerlaatste loodjes.
- 10-6 Is de datum van de laatste reeks proefwerken, de laatste kansen om toch nog over te gaan.
- 25-6 Rustdag voor proefwerkmakers.
- 6-7 P-R-O-M-O-T-I-E . U moet hard duimen, wilt U volgend jaar de kroniek nog verwachten.

Voor de Juniores

Jeugdige heren
van 2 tot 16 jaar

Van Baerlestraat 10
telefoon: 73.34.40

The Society Shop

AMSTERDAM

HEREN- EN JONGENSKLEDING

Voor de Senioren

Van Baerlestraat 10
hk. P.C.Hoofdstraat
telefoon: 79.12.53

Martin!

Koninginneweg 221
tel. 73.49.78.

SPECIALISTEN

in

vloerbedekking, tapijten, bedden,
dekens

Speciaal voor leerlingen van L.O.-, M.U.L.O.- en V.H.M.O.-scholen

BIJLESSEN IN:
(doorgewenst aan huis)

REKENEN - WISKUNDE
NATUUR- EN SCHEIKUNDE

JAC. JANSEN

POSTBUS 1563

AMSTERDAM

Succes door energie!

HANDELSOPLEIDING
DINKGREVE
WILLEMPARKWEG 31
AMSTERDAM-ZUID
TELEFOON 71 24 04

Handelsopleiding

H. J. B. Dinkgreve

Boekhouden M.O. - S.P.D. - M.B.A. - Praktijk-
diploma's Boekhouden en talen. Typen en Steno
Middenstandsdiploma (officiële I.M.O. opleiding)

Lid V.D.P.I.H.

Lesadressen: Willemparkweg 31 - Da Costakade 102
Jan de Louterstraat 40, Sloterveer

PIUS X
BOEKHANDEL
ANNEX KUNSTHANDEL
SCHOOLBOEKHANDEL
GEVESTIGD SINDS 1994
WETT. GED.

SNELLE LEVERING
VAN ALLE
STUDIEBOEKEN

UITSLUITEND
HET
GOEDE BOEK

*Het Betere genre
religieuze artikelen*

AMSTERDAM C — RAADHUISSTRAAT 35 — TEL. (0 20) 24 74 88*
(2 LUNEN)

DE BOEKENLEVERANCIER VAN HET PIUS X LYCEUM